PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb postale I gruppo — Cena 60 lir — Leto XXIV. Št. 98 (6991) — TRST, sreda, 24. aprila 1968

V BUDIMPEŠTI PRIPRAVLJALNA KONFERENCA KOMUNISTIČNIH PARTIJ

Naloga konference je pripraviti veliko zasedanje komunističnih partij v Moskvi

Včeraj še ni bilo znano število partijskih delegacij, ki se bodo udeležile sedanje pripravljalne konference - Govori se, da je Dubček protestiral pri veleposlaniku SZ v Pragi Červonenku zaradi njegovih prepogostih prijateljskih stikov z Novotnym

BUDIMPEŠTA, 23. — Devetnajst delegacij komunističnih partij iz Evrope, Azije in Latinske Amerike je že prispelo v Budimpešto, kjer se bo jutri v hotelu Gellert sestala pripravljalna konferenca za mednarodno konferenco komunističnih partij v Moskvi novembra ali decembra.

Na splosno je raven delegacij za sedanjo konferenco v Budimpešti nekoliko nižja kot je bila na nedavni konferenci — prav tako v Budimpešti — kjer je bil sprejet sklep za veliko konferenco Sovjetsko delegacijo vodi sekretar CK Boris Ponomarev, češkoslovaško Jozef Lenart, bolgarsko Boris Valčev itd. Večinoma so voditelji delegacij sekretarji centralnih komitejev.

CK madžarske kmečko delavske partije je na posvetovalnem sestanku v Budimpešti dobil nalogo, da povabi na sedanjo konferenco vse partije, tudi tiste, ki niso sodelovale na konferenci leta 1960 v Moskvi. Vsega skupaj bi moralo biti povabljenih kakih 87 ali 88 partij. Povabljena je bila tudi Jugoslavija.

Koliko partij je dalo negativne in koliko pozitivne odgovore, ni znano. Skoraj gotovo je, da na zasedanju pripravljalnega odbora ne bo zraven partij, ki se niso udeležile niti posvetovalnega sestanka od 26. februarja do 6. marca. Menijo, da so razen Kitajske in Albanije dale negativen odgovor se partije Japonske, Vietnama, Koreje in Kube. Končni odgovor romunske komunistične partije je tudi negativen. Kot se je zvedelo iz romunskih virov, je romunska komunistična partija zavzela negativno stališče do posvetovalne konference in priprav za nadaljnje konference po oceni, da tudi na bodočih sestankih komunističnih partij ne bo podano nobeno jamstvo, da bi drugih partij ne kritizirali.

V Budimpešti sodijo, da kljub povečanemu številu vabil v primerjavi s posvetovalnim sestankom, število udeležencev pri delu pripravljalnega odbora ne bo večje kot je bilo na prejšnjem posvetovalnem sestanku. Če bi nekatere partije izrazile svoje soglasje z delom in sklepi pripravljalnega odbora že v naprej in bi zaradi tega sploh ne prišle v Budimpešto potem na zasedanju pripravljalnega komiteja morda ne bo več kot 60 partij ali za malenkost več.

Kot je bilo določeno na posvetovalnem sestanku je naloga pripravljalnega odbora v tem, da opravi vrsto poslov, ki so neobhodno potrebni za začetek dela velikega posvetovanja, da določi točen datum posvetovanja, precizira teme, o katerih se bo razpravljalo v okviru splošne teme o antiimperialističnem boju, ter da morda izdela načrt dokumentov.

Če bi se na sedanjem zasedanju pripravljalnega komiteja pojavila vprašanja, ki jih ni mogoče kar tako razčistiti ali pa bi nekateri aktualni problemi sedaj ne prišli na dnevni red, bi se najbrž pripravljalni odbor moral do velikega posvetovanja sestati še najmanj enkrat.

PRAGA, 23. — Pred sodiščem v Banski Bystrici se je včeraj pričela revizija procesa proti bivšemu poveljniku skupine slovaških partizanov Viljemu Zingoru in sedmim pripadnikom te skupine. Zingor in dva druga obtoženca so bili obsojeni na smrt in obsodba se je izvršila. Na novi proces so bili poklicani kot priče preživeli obtoženci s prvega procesa in še drugih 14 oseb, med njimi policijski agentje in politične osebnosti, ki so sodelovale pri organizaciji prvega procesa.

Agencija Četeka je medtem sporočila, da je zveza češkoslovaških umetnikov poslala poslanico notranjemu ministru Pavelu z zahtevo, da se poenostavijo formalnosti za potovanje češkoslovaških državljanov v tujino. Postopki, podčrtava zveza, so zlasti komplicirani, ko gre za potovanja v kapitalistične države. Akcijski program, ki ga je odobril zadnji plenum CK KP ČSSR, vsebuje tudi obljubo za olajšavo potovanja češkoslovaških državljanov v tujino.

V diplomatskih krogih se govori, da je sekretar KP ČSSR Aleksander Dubček povabil sovjetsko vlado, naj prekine svoje tesne stike z bivšim sekretarjem partije ter bivšim predsednikom republike ČSSR Antoninom Novotnym. Dubček je to vabilo osebno naslovil na veleposlanika SZ v Pragi Ivana Černovenka, kateremu je predočil, da je češki vladi znano, da traja tesno prijateljstvo med diplomatom in Novotnym, ki se kaže v pogostih obiskih Červonenka na stanovanju bivšega predsednika republike. Ta položaj, je baje dostavil Dubček, je zbudil presenečenje in celo uže aljenost med predstavniki komunistične partije in vlade ČSSR.

Kot je znano, je Novotny, potem ko je izgubil funkcijo sekretarja partije in predsednika republike, ohranil svoje mesto v centralnem komiteju partije, toda po protokolarnih navadah bi tuji diplomat moral omejiti svoje stike (vsaj najbolj prijateljske) na visoke osebnosti vlade, pri kateri je akreditiran. Opazovalci poudarjajo, da se lahko novi voditelji v ČSSR kljub odstranitvi Novotnega neugodno počutijo spričo vesti, da Črvonenko še naprej prihaja enkrat tedensko v hišo bivšega državnega poglavarja v nekem praškem predmestju. To neugodje se lahko oceni tudi ob vesteh, da je prišlo med nedavnimi pokrajinskimi konferencami KP ČSSR do znatnih nasprotovanj novemu programu («demokratizacije socializma») v vrstah predstavnikov starega aparata. Govori se nadalje, da je tajnik KP ČSSR v pogovoru s Črvonenkom povedal, da lahko češka vlada začne premišljevati o umestnosti, da odloži odhod veleposlanika ČSSR za Moskvo Vladimira Kouckega na njegov sedež, dokler bo imela SZ sedanje tesne stike z Novotnym.

Centralni komite organizacije, ki predstavlja madžarsko manjšino v ČSSR in ima sedež v Bratislavi, je objavil resolucijo, v kateri odobrava akcijski program KP ČSSR ter zahteva za Madžare v državi gospodarsko, politično in kulturno enakost. Resolucija poudarja, da je treba jasno povedati, da je madžarska manjšina del češkoslovaške republike na enak način kot Čehi in Slovaki. Potem ko izjavlja, da sedanja ustava ne jamči enakosti narodnim manjšinam, postavlja resolucija nekatere predloge. Eden od teh navaja ustanovitev zveze Madžarov in drugih manjšin, v kateri naj se uporabijo načela avtonomije in odstranitve zakonov in odlokov, ki postavljajo diskriminacijo med Čehoslovaki in Madžari.

Danes je prispela v Prago bolgarska partijska in vladna delegacija, ki jo vodi generalni sekretar bolgarske KP in ministrski predsednik Živkov. Delegacijo je na letališču sprejel prvi sekretar KP ČSSR Dubček, ministrski predsednik Černik, namestnik zunanjega ministra Pilar, predsednik narodne fronte Kriegel ter drugi člani CK.

V Pragi sta se dva člana politbiroja KP Avstrije sestala z nekaterimi člani prezidija KP ČSSR. Čehoslovaki so Avstrijce informirali o razvoju v ČSSR, Avstrijci pa so izrazili polno podporo avstrijske KP pri procesu obnove in demokratizacije v ČSSR.

Belgijski najemniki so se vrnili v Evropo

BRUSELJ, 23. — Zelo verjetno se bodo najemniki belgijskega polkovnika Jeanna Schramma vrnili že jutri v Evropo z dvema letaloma. Polkovnik Schramme je hotel s pomočjo belih pustolovcev in s kongoškimi orožniki izvesti udar v Kongu, kar se mu ni posrečilo. Kongoška armada bi jih prav gotovo uničila, če se ne bi zatekli v Rundo, kjer so ostali do sedaj v koncentracijskem taborišču. Njihov prevoz, je izjavil predstavnik belgijskega zunanjega ministrstva, ki je ožigosal njihov napad v Kongu, ki je povzročil žrtve, zmedo in poslabšanje odnosov med nekaterimi narodi, v Evropo ni politično dejanje, temveč zgolj človekoljubno. Prav zaradi tega je prevoz organiziral Mednarodni Rdeči križ. V skupini belih najemnikov je 70 Belgijcev, 25 Francozov, 10 Italijanov, 10 Špancev, drugi pa so iz Portugalske, Anglije, Nemčije, Grčije, Izraela in Južne Afrike.

Konferenca o človeških pravicah

TEHERAN, 23. — Mednarodna konferenca OZN za človeške pravice, ki se je začela včeraj v Teheranu, nadaljuje svoje delo pod predsedstvom šahove sestre.

Predstavniki Sovjetske zveze in nekaterih vzhodnoevropskih držav ter nekaterih afriških in azijskih držav so protestirali proti navzočnosti predstavnikov Formoze, Južne Koreje in Južnega Vietnama ter zahtevali sprejem predstavnikov Kitajske, Severnega Vietnama in Severne Koreje. Tudi francoski predstavnik je podprl zahtevo za sprejem kitajskih predstavnikov.

Nekateri predstavniki arabskih in afriških držav so obsodili Izrael zaradi njegove zatiralne politike in poudarili, da nima pravice biti navzoč na konferenci.

LONDON, 23. — Laburistični poslanec Francis Noel Baker, sin Nobelovega nagrajenca za mir 1950. leta Philipa Noel-Bakerja, je danes javil, da namerava podati ostavko na svoje mesto iz političnih in zasebnih razlogov. Noel-Baker je izjavil, da ga laburistična politika ne zadovoljuje in da tudi konservativna ni boljša. Dodal je, da bo posvetil več prostega časa družini in svojim posestvom v Grčiji.

Komentarji izidov volitev v deželi Val d'Aosta

Na Siciliji so ponovno izvolili Carolla za predsednika - V Rimu zborovanje odporniškega gibanja

RIM, 23. — Po končnih uradnih podatkih so stranke na deželnih volitvah v Val d'Aosti prejeli naslednje število glasov: KPI 13.738, PLI 3764, MSI 533, PRI 525, Union Valdôtaine 11.236, PSU 1.559, KD 25.464, Rassemblement 3625 PSU 6.956, belih glasovnic 1.469, razveljavljenih glasovnic 897.

Razdelitev sedežev je naslednja: KPI 7 (na prejšnjih volitvah 9), PLI 2, Union Valdôtaine 6 (7), PSI UP 1 (nobeden), KD 17 (isto število), Rassemblement 2 (0) in PSU 4 (3).

V Dolini Aosti so nastale na nedeljskih volitvah bistvene spremembe, pri čemer je KPI zgubila nekaj glasov, lokalna stranka Union Valdôtaine je tudi zgubila glasove, občutno pa so povečali glasove socialisti. Povsem je razumljivo, da so socialisti zelo optimistično ocenili ta izid in je Nenni poslal v imenu tajništva stranke federaciji brzojavko s čestitkami za uspeh in v kateri je rečeno da ta uspeh predstavlja nagrado za trdo borbo.

Pajetta pa v imenu KPI pravi, da gre za omejen točno lokalno opredeljen pojav, ko je lahko levi center izvedel politično izsiljevanje z neke vrste državnim udarom v letu 1966. Vendar pa, nadaljuje Pajetta, gre za poseg osrednjih oblasti in za posledice težavnega lokalnega položaja in da torej ni mogoče govoriti o splošnih stališčih.

Na Siciliji je bil Carollo izvoljen za predsednika deželne uprave. Prisotnih je bilo 87 svetovalcev, za demokrstjanskega predsednika je glasovalo 47, s čemer je dobil večino glasov. S tem se je obnovila deželna uprava levega centra, ki je prišla v krizo 11. aprila zaradi opozicije republikancev.

V Rimu je bilo zborovanje ob 25. obletnici osvoboditve, na katerem so govorili za KPI Amendola, senator Parri, predsednik parlamentarne skupine PSIUP Schiavetti in neodvisno levi katolican Albani.

Danes se je pričela 48-urna stavka uslužbencev ACI, ki je zajela tudi pokrajinske klube. Stavko so proglasili predvsem v zvezi z normativnimi zahtevami uslužbencev.

Nadaljuje se 48-urna stavka uslužbencev ENEL.

Tito in Pahlevi začela posvetovanje

TEHERAN, 23. — V Teheranu so se danes popoldne pričeli uradni jugoslovansko iranski razgovori med predsednikom Titom in šahom Pahlevijem in njunimi sodelavci o aktualnih mednarodnih vprašanjih in odnosih med obema državama. Dopoldne je predsednik Tito položil venec na grob šaha Reze Velikega, zatem pa je v svoji rezidenci sprejel voditelje diplomatskih misij v Teheranu.

Nocoj sta Tito in njegova soproga priredila v svoji rezidenci slovesno večerjo. Program bivanja predsednika Jugoslavije v Iranu predvideva med drugim obisk rafinerije nafte v Abačanu ter starih mest Isfahan in Širazi, kjer si bo Tito ogledal kulturne in zgodovinske spomenike.

Iranski šah Pahlevi in Tito sta v svojih sinočnjih zdravicah na večerji z zadovoljstvom ugotovila enakost pogledov obeh držav na najvažnejša mednarodna vprašanja in njuno privrženost politiki miroljubne koeksistence in sodelovanja. Iranski šah je v svoji zdravici posebno poudaril zasluge maršala Tita med vojno in po vojni in njegovo dalnovidnost pri reševanju nacionalnih in mednarodnih vprašanj. Tito je s svoje strani poudaril napredek, ki ga je Iran dosegel pod vodstvom šaha, posebno na socialnem, prosvetnem in zdravstvenem področju in v izboljšanju življenjskih pogojev iranskega ljudstva, in je izrazil prepričanje da bosta Jugoslavija in Iran tudi v bodoče skupno z ostalimi miroljubnimi državami nadaljevala skupne napore za ohranitev miru.

Gospodarski odnosi Jugoslavije z vzhodno Azijo

BEOGRAD, 23. — Član zveznega izvršnega sveta Aleksander Grličko, vodja jugoslovanske gospodarske delegacije, ki se je danes vrnila z obiska v nekaterih državah vzhodne Azije, je izjavil, da so se razgovori o gospodarskih odnosih med Jugoslavijo in Indonezijo, Malezijo in Cejlonom končali uspešno, medtem ko v razgovorih s Singapurom niso bili doseženi pričakovani rezultati. Indonezija je po besedah Grličkova uredila jugoslovanske terjatve v znesku okrog 100 milijonov dolarjev iz meddržavnega in trgovskih kreditov. V razgovorih so našli pota za rešitev nekaterih vprašanj. Obojestransko je bilo ugotovljeno, da so ugodni pogoji za nadaljnji napredek gospodarskega sodelovanja v skladu s skupnimi interesi in odnosi.

V Kuala Lumpuro se je delegacija pogovarjala o možnosti gospodarskega sodelovanja in pri tem je bila ugotovljena obojestranska zainteresiranost za industijsko sodelovanje v ustreznih oblikah. Jugoslovanska delegacija je sprejela zahtevo Malezije, da v bodoče kupuje kavčuk in kositer neposredno v Maleziji in ne preko Londona.

V razgovorih z delegacijo Cejlona se je pokazalo, da v dosedanjih gospodarskih odnosih ni nobenih problemov. Jugoslovanski kredit 15.5 milijona dolarjev se uspešno izkorišča. Razgovori z delegacijo vlade Singapura pa niso bili uspešni kajti med razgovori se niso sporazumeli o potrebnih pogojih za vzpostavitev in napredek gospodarskega sodelovanja.

Zasedanje CENTO

LONDON, 23. — Predsednik britanske vlade Wilson je začel danes v Londonu zasedanje ministrskega sveta CENTO (Central Treaty Organisation). V svojem govoru je med drugim zagotovil delegatom, da bo Velika Britanija še dalje podpirala to zavezništvo, kljub zmanjšanju svojih vojaških izdatkov.

Kakor je znano, so v to organizacijo včlanjene Velika Britanija, Iran, Turčija in Pakistan, ZDA pa so samo pridružene.

Zunanji minister Stewart ki je predsedoval zasedanju, je izjavil, da ni moč reči, da je naloga te organizacije zaključena. Pripomnil je, da so v razvoju nove oblike mednarodnih odnosov ter da je treba ohraniti prijateljstva in zavezništva med nekomunističnimi državami.

Sledila je tajna seja. Med drugim so govorili o novi vlogi Sovjetske zveze na Srednjem vzhodu ter o odnosih držav CENTO s Sovjetsko zvezo.

Zavezništvo, ki traja že trinajst let, je zašlo v razdobje negotovosti zaradi stališča Pakistana. Po letu 1965, ko je Pakistan pričakoval od ZDA in Velike Britanije pomoč v vojni proti Indiji, zastopajo to državo na vseh zasedanjih samo navadni funkcionarji in nikoli ministri.

Samo formalna udeležba Pakistana na zasedanjih in britanski sklep, da umakne svoje vojaške enote vzhodno od Sueza do leta 1971, je zmanjšal vojaške funkcije te organizacije in verjetno bo sedaj ostal samo vojaški posvetovalni organizem v tej organizaciji ter se bo CENTO spremenil v izključno gospodarsko organizacijo.

Jutri bodo razpravljali o mednarodnih vprašanjih ter o priporočilih posameznih komisij.

Na zahtevo držav Srednjega vzhoda

Preiskava OZN o preganjanju Arabcev pod Izraelom

NEW YORK, 23. — Generalni tajnik OZN U Tant je najavil, da bo poslal svojega posebnega odposlanca na Srednji vzhod z nalogo da uvede preiskavo o življenjskih pogojih prebivalstva na arabskem ozemlju, ki ga je Izrael zasedel junija lani.

Tajništvo OZN je javilo, da so Izrael, Jordanija, Sirija in ZAR sprejeli U Tantov predlog, vendar ni najavilo imena odposlanca. Nitini znano, če se bo odposlanec pozanimal tudi za življenjske pogoje Židov, ki bivajo v mejah Sirije in ZAR.

Tudi danes so Izraelci streljali na jordansko stran. Streljanje, na katerega so Jordanci odgovorili, je trajalo približno eno uro. Na jordanski strani ni bilo žrtev.

MOSKVA, 23. — Staro rusko mesto Smolensk, kjer se je pred 34 leti rodil prvi vesoljec Jurij Gagarin, je bilo preimenovano v Gagarin.

IZJAVE TAJNIKA OZN

U Tant: Morda še ta teden začetek razgovorov med Washingtonom in Hanojem

Stiki med avstrijskim in severnovietnamskim poslanikom v Budimpešti - Posredovanje Mehike? - Tri ameriška letala sestreljena nad Severnim Vietnamom

PARIZ, 23. — Glavni tajnik OZN U Tant je ob povratku iz Teherana prispel danes popoldne v Pariz, kjer se je ustavil le malo časa in je nato odpotoval v New York. Pred odhodom je izjavil, da upa, da se bodo pripravljalni razgovori med ZDA in Severnim Vietnamom začeli kmalu in morda še ta teden.

Glede možnosti, da se Pariz izbere kot sedež razgovorov, je bil U Tant zelo previden in je izjavil, da bi tako Pariz kakor Pnom Penh ali Varšava bile primerne prestolnice prav tako kakor Ženeva.

Podoben optimizem je U Tant izrazil še prej v Rimu ko se je ustavil na letališču Ciampino. Izjavil je, da se vrača v New York, ker se bo jutri ob 15.30 začel drugi del zasedanja glavne skupščine OZN. Dodal je, da dva dni ni bil v stiku s centrom za pogajanja, toda upa, da se bodo pripravljalni razgovori kmalu začeli.

Govoril je nato o Srednjem vzhodu in izjavil, da je Gunnar Jarring sedaj v Jeruzalemu in bo verjetno v kratkem poslal Združenim narodom poročilo, ki bo predloženo varnostnemu svetu.

Na vprašanje, ali misli iti v Hanoj v primeru, da bi se začetek mirovnih pogajanj v Vietnamu zavlekel, je odgovoril, da tega nima v programu. Na koncu je izjavil, da za sedaj ne vidi nobene bližnje vloge Združenih narodov v vietnamskem vprašanju in da se ta pripravljalna faza tiče neposredno ZDA in Severnega Vietnama.

Ameriški državni departma je danes zanikal govorice, da je bil dosežen sporazum med washingtonsko in hanojsko vlado o sedežu pripravljalnih razgovorov.

Predstavnik državnega departmaja je izjavil, da se ZDA strinjajo z upanjem U Tanta, da se bodo kmalu začeli pripravljalni stiki s Severnim Vietnamom. Dodal pa je, da ne more nič obljubiti.

Avstrijski zunanji minister Kurt Waldheim, ki je sedaj na Japonskem skupno s kanclerjem Klausom, je izjavil, da so v Budimpešti v teku stiki med avstrijskim in severnovietnamskim poslanikom. Stiki so se začeli pred približno štirimi tedni, ko se je Waldheim pogovarjal na Dunaju dve uri s severnovietnamskim diplomatom na njegovo zahtevo. Stiki so se nadaljevali, ko se je severnovietnamski poslanik vrnil v Budimpešto. Med drugim sta diplomata govorila o ponudbi Avstrije, da organizira na Dunaju razgovore med ZDA in Severnim Vietnamom. Dodal je, da severni Vietnamci niso do sedaj odgovorili na to ponudbo.

Severnovietnamski poslanik na Kubi Ngo Mao je prišel danes z letalom v Meksiko, da poroča mehiški vladi o naporih za konec vojne v Vietnamu. Poslanik ni hotel odgovoriti, ko so ga vprašali, ali namerava zaprositi za mehiško posredovanje pri izbiri sedeža za stike z ZDA, ali če bi Meksiko lahko bil sedež teh stikov.

Ngo Mao je izjavil, da bo trajanje njegovega bivanja v Mehiki odvisno od mehiške vlade. Mehika nima diplomatskih odnosov s Severnim Vietnamom. Pred prihodom vietnamskega diplomata je mehiški zunanji minister izjavil, da je pobudo za obisk dal vietnamski diplomat.

Vietnamski polkovnik Leory-Le Quang, ki je bil načelnik vrhovnega štaba južnovietnamske vojske, ko so leta 1954 podpisali ženevske sporazume, je ustanovil v Franciji odbor «Tai Binh», ki združuje okoli 200.000 vietnamskih beguncev, ki so povečini intelektualci, ki so zbežali pred preganjanjem Diemove vlade in poznejših južnovietnamskih vlad. Na tiskovni konferenci je obtožil Američane, da so napravili v Južnem Vietnamu prve napake, takoj ko so prišli tjakaj, in to je pripeljalo do sedanje tragedije. Dejal je, da so se Američani naslonili na mesta v državi, ki šteje 85 odstotkov kmetov in na katoličane ter so pozabili prebivalstvo, ki je v ogromni večini budistično, na 800.000 katoliških beguncev s severa, katerim so poverili vodstvo poznejših vlad. «Ti begunci s severa, ki so ostro protikomunistični in željni maščevanja, so potegnili deželo in Američane v absurdno vojno.»

Polkovnik je bil pod Diemovo vlado obsojen na smrt. Izjavil, je, da bi «samo tretja socialna in demokratična sila» lahko prinesla mir v Južnem Vietnamu ter bi prevzela mesto Američanov in osvobodilnih sil. Dejal je, da bi morali ustanoviti nevtralno področje, ki bi ga spoštovali vsi, ki se bojujejo. Na to področje bi lahko prišli «preganjani patrioti zaradi svojega političnega ali verskega prepričanja, nacionalisti v izgnanstvu, predstavniki velikih verskih skupin ter bi ustanovili odbor, ki naj bi se pogajal z Američani in z osvobodilno fronto. Nato bi ustanovili začasno vlado, ki bi morala organizirati svobodne volitve. Omenjeni odbor izjavlja, da je strogo nevtralen ter enako oddaljen od Američanov in osvobodilne fronte.

Ameriška letala so danes nadaljevala bombardiranje Severnega Vietnama. Bombardirala so železniško križišče približno 240 kilometrov južno od Hanoja. Kakor je sporočil hanojski radio, so bila tri ameriška letala sestreljena. Letala «B-52» pa so sinoči in davi bombardirala položaje osvobodilnih sil v dolini Šau in severozahodno od Kontuma. Večji ali manjši spopadi so bili tudi danes na raznih sektorjih Južnega Vietnama.

Poveljnik centra za novačenje, južnovietnamski major Ngujen Fu je na tiskovni konferenci izjavil, da povzroča sajgonskim oblastem velike skrbi veliko število dezerterjev. Izjavil je, da je policija aretirala od začetka leta več tisoč dezerterjev, mnogi pa so zbežali v oddaljene vasi v džungli, da se izognejo vojaški službi. Samo v center za novačenje v Kuang Trung, kakih dvajset kilometrov od Sajgona, je policija pripeljala letos skoraj deset tisoč mladeničev, ki se niso javili na nabor. Trdil je, da se opaža kljub temu izboljšanje v primerjavi z lanskim letom. Lani je policija aretirala 82 odstotkov rekrutov tega taborišča. Major ni hotel povedati, koliko mladeničev se izogne vojaški službi.

Načelnik glavnega štaba ameriške vojske general Wheeler je skupini senatorjev izjavil, da znaša škoda ki so jih od 1. januarja 1964 utrpeli na tleh ameriški helikopterji in letala v Južnem Vietnamu, 132 milijonov 500 tisoč dolarjev (približno 83 milijard lir). Ti podatki se nanašajo samo na letala in helikopterje, ki so jih osvobodilne sile uničile ali poškodovale pri napadih na ameriška oporišča v Južnem Vietnamu.

U Tant

ZARADI NEDELJSKIH INCIDENTOV

268. sestanek komisije za premirje v Pan Mun Jomu

PAN MUN JOM, 23. — Danes se je sestala komisija za premirje, ki je proučila incident, ki se je pripetil v nedeljo na demilitariziranem področju. Ameriški poveljnik admiral John Smith je opozoril severnokorejskega delegata generala Pak Čung Kuka, da bodo Američani na streljanje odgovorili s streljanjem. Smith je tudi predlagal, da bi s skupnimi močmi skušali omiliti napetost, s čimer bi zagotovili mir na tem področju. Gen. Kuk ni hotel odgovoriti Smithu in je izjavil, da pada odgovornost za incidente na ameriške vojake.

Spoštovanje premirja, je rekel Kuk, je odvisno od zadržanja ameriških enot.

Med sestankom komisije, ki je bil 268., so proučili tudi vprašanje ameriške vohunske ladje «Pueblo», ki so jo severni Korejci zajeli 23. januarja letos. Pravijo, da ni bilo nobenega napredka za dosego sporazuma.

Prva zmaga angleške vlade ob rasnem vprašanju

LONDON, 23. — V napolnjeni poslanski zbornici je imel danes notranji minister James Callaghan vnet govor, s katerim je pozval poslansko zbornico, naj odobri zakon, ki prepoveduje rasno diskriminacijo. Callaghan je podčrtal, da se nov zakon deli na tri točke: 1. prepoved diskriminacije zaradi barve, etnične skupine in nacionalnosti; 2. sistem pomiritve; 3. če bi ta sistem propadel, je predviden poseg zakona. Na koncu je Callaghan naslovil poziv na opozicijo, naj ne glasuje proti načelu, ki prepoveduje diskriminacijo, ter je zaključil: «To je zgodovinski dan za našo državo. Ob tej priložnosti je naša dolžnost kompaktno glasovati, da damo vsem državljanom enakost v pravicah in dolžnostih.»

Pomembnost debate potrjuje dejstvo, da je 50 poslancev zaprosilo za besedo, kar se še nikoli ni zgodilo v debati enega samega dne.

Medtem ko je poslanska zbornica razpravljala o zakonskem načrtu proti rasni diskriminaciji, pa se je začela verига stavk v podporo rasističnim težnjam Enocha Powella in proti omenjenemu zakonu. Vsakovrstni delavci so stavkali, ker nočejo barvnih imigrantov. Okrog 1500 pristaniških delavcev je korakalo pred poslansko zbornico z napisi «Pristaniški delavci Londona so za Enocha», «65.000 pristaniščnikov iz Londona noče Powella». Tako gre število stavkajočih v tisoče. Nastopili pa so že tudi drugi delavci in njih organizacije, ki so proti diskriminaciji in za nov zakon.

V debati v poslanski zbornici se je najprej oglasil k besedi glasnik opozicije za vprašanje notranje politike Quintin Hogg, ki se je v bistvu strinjal z vlado glede protirasističnega stališča, vendar je vlado pozval, da umakne zakon, da bi se lahko še izboljšal v komisiji. Konservativci in laburisti so mu ploskali, ko je dejal: «Pozabimo na barvo teh ljudi in ravnajmo z njimi kot z nam enakimi. To pravim ne samo zaradi njih temveč tudi zaradi nas, ker hočemo ustvariti družbo, na katero bomo lahko ponosni, in ne razdeljeno družbo.» Nastopil je tudi zelo odločno proti Powellu.

Končno je poslanska zbornica s 313 proti 209 glasovom zavrnila amandma konservativcev, ki izjavlja, da načrt o rasnih odnosih praktično ni izvedljiv.

Tako je vlada danes zvečer dobila prvo bitko ob rasnem problemu.

S HELIKOPTERJI IN POLICIJSKIMI PSI NAD SARDINSKIMI BANDITI

Krvav spopad karabinjerjev s tremi oboroženimi banditi

Ubit 21-letni študent, ki so ga zaradi uboja dveh agentov iskali od maja lani - Ranjen tudi en karabinjer

CAGLIARI, 23. — Eden mrtev in dva ranjena je rezultat streljanja med banditi in karabinjerji na Sardiniji. Sile javne varnosti in banditi so se danes trikrat spopadli. Prvič so počile puške in zaregljale brzostrelke že ob 7.30, ko je karabinjerska patrulja opazila tri osebe, po videzu pastirje, ki so se skušale skriti v gostem grmičevju. Še preden so jih karabinjerji pozvali na predajo, so banditi začeli streljati. Karabinjerji so nemudoma zahtevali pomoč in takoj zatem so tudi drugi oddelki začeli obkoljevalno akcijo na področju Sant'Efisio. Nekaj ur kasneje so bili ponovno banditom na sledu. Medtem ko so se banditi umikali proti hribu, so jim karabinjerji zapirali pot. Nepričakovano se je na področju Sa Matta nedaleč od hleva last enega najbolj nevarnih sardinskih banditov Giuseppa Campano (za njegovo aretacijo so razpisali nagrado 10 milijonov lir) in njegovih bratov 25-letni karabinjer Giuseppe Forte znašel pred banditom, ki je z razdalje 10 m streljal nanj. Čeprav ranjen je karabinjer odgovoril na ogenj in se nato zgrudil na tla. Ranjenca so odnesli na rokah do več km oddaljene ceste, kjer so ustavili fiat 500, ki ga je vozilo neko dekle in ga odpeljalo v bolnišnico v Nuoro. Njegovo stanje ni resno.

Banditom se je tako posrečilo zabrisati sledove za seboj. Vendar le za malo časa. Tokrat so postrili akcijo, pri kateri so sodelovali tudi policijski psi in helikopterji. Okoli poldneva so karabinjerji prišli ponovno v stik z ubežniki. Enega so z rafalom brzostrelke na mestu ubili, enega pa ranili. Temu se je posrečilo s pajdašem zbežati.

Mrtvega bandita so identificirali za 21-letnega študenta Giovannija Pirarija, ki je 4. maja lani ubil dva agenta policije. Patrulja cestne policije ga je namreč ustavila, ker je vozil avto brez ene luči. Fant je pokazal dokumente in tudi orožni list za puško, ki jo je imel v avtu. Ko pa so agenti hoteli pregledati prtljažnik, je fant začel streljati in na mestu ubil agenta in ranil brigadirja tako hudo, da je tudi ta podlegel poškodbam. Pirari, ki je bil študent in je pripadal najbolj bogati družini v Nuoru, je izginil brez sledu in čeprav so za njegovo aretacijo ali prijavo razpisali nagrado, mu ni bilo mogoče priti na sled. V njegovih žepih niso našli nobenega dokumenta, imel pa je lepak s svojo sliko, in z razpisano nagrado.

Med okoljevalno akcijo so karabinjerji aretirali štiri osebe, med katerimi je tudi brat zloglasnega bandita Campane. Vse zaslišujejo v upanju, da ugotovijo, če je kdo od njih sodeloval pri streljanju na varnostne organe.

Policija in karabinjerji raziskujejo tudi vzroke, ki so navedli neznance, da so včeraj izza zida zahrbtno streljali s samokresom na 55-letnega pastirja iz Oranija Salvatoreja Rocco Moža so odpeljali v bolnišnico v Nuoro, kjer so ga zaradi hudih ran po prsih in trebuhu operirali. Njegovo stanje je zelo resno.

Niti danes ni bilo nobene vesti o ugrabljenem posestniku iz Calangianusa Paolinu Pittorruju, ki je že 33 dni kot talec banditov. Edino pričo njegove ugrabitve, Lina Nicollija, pa so karabinjerji v Tempiju pridržali v zaporu, kjer je na razpolago sodnim oblastem.

Krožijo govorice, da Pittorruja niso ugrabili zaradi odkupnine, temveč iz maščevanja. Moža naj bi bili že ubili. Njegova žena je pripravljena dati 2 milijona lir vsakomur, ki bi ji prinesel kako vest o možu.

Štiri rakete evropske organizacije

PARIZ, 23. — Evropska organizacija za raziskovanje vesolja je javila, da bodo v kratkem izstrelili iz Salto di Quirra na Sardiniji štiri rakete dve bosta vrste «Centaur», ena «Dragon», ena pa «Belier III».

Vse rakete ki so opremljene s posebnimi napravami, bodo imele določene naloge v raziskovanju vesolja.

Dne 11. novembra letos bodo izstrelili z avstralske baze Woomera raketo «Evropa 1». Izstrelitev bo izvedla evropska organizacija za razvoj in izstrelitev vsemirskih kabin (ELDO). Prvi poskus je bil 7. decembra, vendar se je zaradi slabega delovanja drugega stadija francoske rakete «Coralie», ponesrečil. Člani organizacije ELDO so Italija, ki bo uredila satelit, Francija, Anglija Zah. Nemčija, ki bo pripravila vse tri stadije rakete, in države Beneluxa.

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 23,4, najnižja 14,2, ob 19. uri 20,3 stopinje, vlaga 65 odst., zračni tlak 1018,6 pada, nebo jasno, morje mirno, temperatura morja 19 stopinj.

Tržaški dnevnik

Danes, SREDA, 24. aprila
JURIJ
Sonce vzide ob 5.04 in zatone ob 19.03 — Dolžina dneva 13.59 — Luna vzide ob 3.58 in zatone ob 15.56.
Jutri, ČETRTEK, 25. aprila
MARKO

TISKOVNA KONFERENCA DR. JAUTA IN DR. DELISEJA

Poslovni uspehi Tržaške hranilnice in lanski gospodarski razvoj pri nas

Skupen obseg njenih denarnih vlog se je povečal za 35,3 odst. in predstavlja sedaj 52,1 odst. vseh vlog na našem področju - Živahno je bilo podeljevanje posebnih kreditov

Na glavnem sedežu Tržaške hranilnice je bila včeraj tiskovna konferenca, na kateri sta predsednik ustanove dr. Giorgio Iaut in glavni ravnatelj dr. Giordano Delise, prikazala zbranim časnikarjem poslovni uspeh hranilnice in splošen gospodarski razvoj v Italiji ter zlasti na našem področju v preteklem 1967.

Predsednik Iaut je kratko prikazal poslovanje hranilnice v lanskem letu, to je v 125. letu od njene ustanovitve, ter naglasil vlogo zavoda v krajevnem gospodarstvu. Govornik je omenil vrsto pobud, ki jih je hranilnica prevzela v zadnjem času ter se zadržal zlasti ob delu posvetovalnega odbora, ki ga sestavlja širša skupina strokovnjakov, in ki zbira ter daje na razpolago javnim upravam najrazličnejši informativni material. Odbor med drugim izdaja tudi trimesečno publikacijo z naslovom «Bollettino sulla congiuntura economica del Friuli Venezia Giulia», ki prinaša pregled najvažnejših gospodarskih dejavnosti v deželi v posameznih letnih obdobjih. Predsednik Iaut je nato omenil, da je začela aprila letos poslovati pri glavnem ravnateljstvu hranilnice tudi posebna posvetovalna služba za male vlagatelje in krajevne operaterje s področja Trsta, Tržiča in Gradeža, in ki jih usmerja proti tistim oblikam gospodarskih in finančnih investicij, ki imajo največje možnosti za uspeh in to tudi v luči razpoložljivih kreditov državne in deželne narave.

V zvezi s proračunom za lansko poslovno dobo, je predsednik naglasil, da se je delokrog hranilnice v gospodarskem tkivu našega področja znatno razširil ter da se je skupen obseg njenih denarnih vlog povečal za 35,3 odst., tako da je delež hranilnice na celotnem obsegu vlog na našem področju dosegel 52,1 odst. (če pa upoštevamo samo hranilne vloge, celo na 58 odst.).

Tudi naložbe hranilnice so se lani občutno povečale, in sicer za 19,2 odst. v primerjavi s prejšnjim letom. Ta odstotek je bil znatno višji od ustreznega odstotka, ki je veljal za celotno državno področje. Živahno je bilo tudi lansko podeljevanje posebnih kreditov, tako iz Krožnega sklada — Tržaška hranilnica upravlja ta sklad v Trstu, Tržiču in Gradežu — kakor tudi iz sklada za razvoj gradbeništva (tako imenovani Aldisio) pa še v okviru kmetijskega, zemljiškega in obrtniškega akreditiranja. Kar zadeva ustroj same hranilnice pa je predsednik omenil lansko odprtje novega sedeža v Ul. Giulia.

Glavni ravnatelj zavoda dr. Delise je prikazal glavne gospodarske dogodke v Italiji ter poudaril, da so ti pokazali na splošno ugoden razvoj, medtem ko se ta razvoj ni v celoti odrazil tudi na tukajšnjem gospodarskem življenju. Razvoj pri nas so namreč zadržali nekateri posebni dejavniki, med katerimi je omenil zlasti zaporo Sueškega prekopa, ki je med drugim povzročila, da se je dovoz surovega petroleja za naftovod Trst - Ingolstadt v lanskem juniju in juliju popolnoma zaustavil; nadaljnji dejavnik, ki je negativno vplival na razvoj tukajšnjega gospodarstva, je premor, ki je nastal po sprejetju znanih sklepov Medministrskega odbora za gospodarsko načrtovanje in pred uresničitvijo novih pobud v zameno za ladjedelniško dejavnost, ki je bila zaradi teh sklepov okrnjena. Prav tako je občutno zadržala gospodarski razvoj zadeva okoli ladjedelnice Felszegi v Miljah. Posledica vsega tega je bila, da se je skupni obseg zaposlenosti na našem področju v lanskem letu skrčil za 3,6 odst.

Tudi finančne investicije, ki so jih na raznih področjih opravile banke, so bile v lanskem letu na splošno manjše kakor leto poprej, in to v nasprotju naložbe občutno narastle. Denarja je sicer bilo dovolj na razpolago, toda gospodarstveniki niso v tolikšni meri segali po njem kakor v preteklosti. Kljub temu pa se je splošen obseg novih investicij povečal za 5,58 odstotka (medtem ko je napredek prejšnje leto znašal nad 15 odst.).

Obseg hranilnih vlog in depozitov na tekočih računih se je lani povečal v manjši meri kakor leto poprej: obseg depozitov na tekočih računih se je namreč povečal za 9,95 odst., obseg hranilnih vlog pa za 6,27 odst.

Poleg omenjenih pojavov, ki kažejo predvsem neugodno lice, pa smo v lanskem letu na našem področju zabeležili tudi nekaj važnih premikov v pozitivno smer. Med takimi premiki je dr. Delise omenil predvsem ustanovitev pristaniške ustanove, podelitev finančnih sredstev za gradnjo zidanega doka, razvoj pripravljalnih del za uresničitev mednarodnega središča za razpečevanje sadja in povrtnine, dalje prispevek 20 svežih milijard lir v Krožni sklad za potrebe «Grandi Motori Trieste» ter prizadevanja za izbiro doberdobske kandidature za gradnjo velikega protosinhrotrona. Ti premiki, je naglasil ravnatelj hranilnice, so toliko bolj važni, ker odpirajo novo obdobje v tukajšnjem gospodarstvu, namreč obdobje velikopoteznih načrtov in trdne industrijske strukture, kar je primanjkovalo deželnemu gospodarstvu v vsem tem povojnem času.

Včerajšnja in današnja volilna zborovanja

Na včerajšnjem zborovanju v Ul. S. Tecla je kandidat KPI za deželni svet Dario Supancic poudaril, da vlada leve sredine ni sposobna rešiti resna vprašanja, ki tarejo Trst, kjer zlasti mladina nima možnosti zaposlitve. KD se širokousti o bodočem Trstu, pozablja pa na usodo mladih tehnikov, diplomirancev in delavcev, ki zapuščajo mesto sedaj, da si uredijo življenje drugod.

Delavcem Totala pa je govoril tajnik federacije KPI Sema. Dejal je, da morajo delavci soditi KD in njej pridružene stranke predvsem po tem, česar niso uresničile na podlagi sprejetih obveznosti. Tako nista KD in PSU uresničila obljube, da pripravita statut pravic delavcev. To ne bi bilo stalo državo niti ene lire, delavcem in uradnikom pa bi bilo zagotovljeno izvajanje ustave in ne bi bile več možne razne krivične diskriminacije v tovarnah.

Tiskovni urad KD sporoča, da je včeraj govoril za stranko na Trgu Goldoni poslanec Belci, ki je komentiral izide volitev v dolini Aosta. Glede Trsta je Belci dejal, da bo napredoval z zgraditvijo tovarne Grandi Motori, suhega doka, okrepitvijo ladjedelnice v Tržiču in železarne Italsider.

Včeraj sta govorila za KD tudi prof. Nicolò Ramani in dr. Michele Zanetti.

* * *

Današnja zborovanja: **KPI:** ob 12. uri pri Arzenalu (Silvano Bacicchi), Stara mitnica (Paolo Sema), Ul. Economo (Tonel), ob 18. uri Ul. Grandi, naselje S. Sergio (Jole Burlo), Trg Garibaldi (Arturo Calabria), ob 19. uri v Zgoniku (Gombač in Godnič), ob 19.30 Ul. Zanella (Tonel in Jelka Grbec), ob 20. uri Škedenj (A. Cuffaro in S. Pizziga) in Ricmanje (Lovriha in Jole Burlo).

KD: ob 18. uri Trg Cavana (dr. Luigi Masutto) in ob 18.30 na Trgu Garibaldi (poslanec Bologna).

PSIUP: ob 20. uri na Šentjakobskem trgu (Elio Luches).

JUTRI NA DRŽAVNI PRAZNIK

Polaganje vencev in proslave v počastitev vstaje 25. aprila

Vence bodo položili odporniške organizacije in predstavniki občine - Rižarna odprta od 25. aprila do 1. maja - Poimenovanje trga v naselju S. Sergio

Jutri, 25. aprila, na državni praznik vstaje, bodo predstavniki partizanskih in odporniških organizacij ANPI, ANED in ANPPIA položili vence v Rižarni, na vojaškem pokopališču, na pokopališču pri Sv. Ani, v parku pri Sv. Justu, v Ul. D'Azeglio in v Ul. Ghega. Najprej bodo položili venec v Rižarni, in sicer ob 10.15, nato bodo šli na vojaško pokopališče ter na pokopališče pri Sv. Ani, od koder bodo šli k Sv. Justu, v Ul. D'Azeglio in Ul. Ghega.

Na posredovanje Združenja bivših političnih deportirancev (ANED) je občinska uprava tudi letos odredila, da bo Rižarna odprta vsak dan od 25. aprila do 1. maja, in sicer od 8. do 12. in od 15. do 18. ure. Omenjeno združenje vabi prebivalstvo, naj v teh dneh obišče Rižarno in počasti spomin žrtev.

Občinska uprava bo tudi letos počastila 25. april. V dopoldanskih urah bodo občinski odborniki in predstavniki svetovalskih skupin položili vence v Ul. D'Azeglio, v Ul. Ghega, na openskem strelišču, v Bazovici, in Rižarni, kjer so nacifašisti umorili toliko protifašističnih borcev, ter v spominskem parku pri Sv. Justu.

Prav tako dopoldne ob 11. uri bo na trgu naselja S. Sergio svečanost, na kateri bodo poimenovali ta trg po 25. aprilu. Na svečanosti bosta govorila župan inž. Spaccini in predsednik deželnega odbora dr. Berzanti.

Za 25. april je občinski odbor objavil in dal nalepiti po mestu lepak, v katerem povezuje letošnje praznovanje 25. aprila s praznovanjem 50. obletnice prihoda Italije v Trst. V njem je tudi rečeno, da so najboljši sinovi, kot leta 1918, stopili v osvobodilno borbo, ter da so dali toliko žrtev za potrditev narodnega dostojanstva in za osvoboditev domovine izpod tujega jarma.

Venec iz Postojne za žrtve v Ul. Ghega

Pred dvema tednoma smo počastili spomin 71 talcev, ki so jih Nemci ustrelili na Opčinah, včeraj pa je preteklo 24 ur, odkar so nacistični zločinci obesili 51 talcev v notranjosti palače v Ul. Ghega 6, kjer so trupla visela tri dni. Med žrtvami nacističnega terorja so bili Slovenci, Hrvati in Italijani iz raznih krajev, ki jih je družila borba proti nacifašizmu in ideali svobode ter bratstva med narodi. Okupator je hotel prestrašiti prebivalstvo in zatreti osvobodilno gibanje, toda dosegel je nasprotni učinek in boj za osvoboditev je še bolj zaostril.

Med obešenimi talci v Ul. Ghega jih je bilo kar 14 iz postojnske občine, in na včerajšnji dan je občinski praznik postojnske komune. Na včerajšnji slavnostni seji občinske skupščine v Postojni so počastili spomin obešenih talcev v Ul. Ghega, član občinske skupščine Elo Garzaroli pa je včeraj ob 9. uri položil pred spomenik na pokopališču pri Sv. Ani venec postojnske skupščine.

Kratkometražna filma o turizmu

Včeraj so v kinu «Grattacielo» predvajali na pobudo deželnega odborništva za turizem kratkometražna filma «Poletni čas» in «Furlanski gradovi». Prvi film je prikazal lepoto morja in obale od Sesljana do Devina, od Panzana do Gradeža in Lignana. V drugem filmu pa so bile nanizane lepote furlanske gričevnate in gorske krajine z raznimi gradovi na holmih.

Pred predvajanjem filmov je na kratko spregovoril odbornik za turizem dr. Giacometti.

V okviru 100-letnice čitalnice

Drevi prva prireditev v kinu v Škednju

Drevi ob 20.30 bo v kino dvorani v Škednju prva prireditev v okviru proslav 100-letnice Kmečke čitalnice v Škednju, ki jih pripravlja v ta namen ustanovljeni odbor. Na mladinskem glasbeno-literarnem večeru se bodo javnosti predstavili mladi gojenci glasbene šole Glasbene matice in še nekateri drugi mladi godbeniki, mladi pisci pa bodo brali svoje literarne izdelke, ki so jih kot dijaki objavljali v Literarnih vajah.

Kot že rečeno, bo to prva v nizu proslav, ki si bodo sledile ne samo v Škednju, marveč tudi v Rojanu, pri Sv. Ivanu in na Opčinah, kjer tudi pripravljajo razne prireditve za stoletnice krajevnih čitalnic. Nobenih informacij pa nimamo o kakšnih pripravah za podobne proslave v Rocolu in v Barkovljah, vendar upamo da bodo tudi tam, zlasti v Barkovljah, kjer obstaja prosvetno društvo, kaj pripravili in se tako pridružili tem pomembnim slovesnostim, saj so prav čitalnice predstavljale važen mejnik v uveljavljanju slovenske narodne zavesti in dejansko postavljale temelje bodoče bohotnemu razrastu našega narodnega življenja na teh tleh.

Vso našo škedenjsko in mestno slovensko javnost vabimo, da se današnje in tudi naslednjih prireditev v tem okviru udeleži v čim večjem številu

Zanimivo predavanje o Cankarju-liriku

Na sinočnjem torkovem večeru je bil v Gregorčičevi dvorani gost Slovenskega kluba dr. France Bernik, tajnik Slovenske matice v Ljubljani, ki je predaval o zanimivi in nevsakdanji temi «Ivan Cankar — lirski pesnik». Čeprav je Cankar znan predvsem po svojih stvaritvah na področju proze in dramatike, je njegovo poetično delo izredno pomembno za razumevanje pisateljevega umetniškega razvoja, ki je ravno v poeziji najbolj nazorno prikazan.

Predavatelj se je ustavil predvsem pri pesniški zbirki «Erotika», katere prvi izvod je skoraj v celoti pokupil ljubljanski škof Jeglič, ki je nato zbirko sežgal. Predavatelj je tudi poudaril, da se je Cankar zavedel, da ni njegova umetniška pot v poeziji, pač pa v nevezani besedi, in da ni zato dosti dal na svoje pesniško delo, ki pa je kljub temu pomembno ter ima vsekakor svojo umetniško vrednost.

Po predavanju se je razvila kratka, a živahna debata o odnosu sodobnega človeka do Cankarjevega dela, ki jo je sprožil s svojim vprašanjem pisatelj Rebula.

Na koncu se je predsednik SK prof. Turina prisrčno zahvalil dr. Berniku, predstavnica prosvetnega društva «Ivan Cankar» pa je predavatelju ponudila šop nageljnov.

Izleti

SAK Jadran obvešča, da bo 27. in 28. tm. priredil dvodnevni izlet na Plitvička jezera s prenočevanjem v Slunju. Vpisovanje bo v Ul. Geppa 9 do petka.

Odbor za proslavo STOLETNICE KMEČKE ČITALNICE v Škednju

vabi na

MLADINSKI GLASBENO-LITERARNI VEČER

ki bo danes, 24. t. m. ob 20.30 v kinodvorani v Škednju

S to prireditvijo se začenja proslavljanje stoletnega jubileja.

PEVSKI ZBOR «VASILIJ MIRK» S PROSEKA-KONTOVELA

priredi

v soboto, 27. aprila ob 21. uri v Kulturnem domu v Trstu

KONCERT
partizanskih umetnih in borbenih pesmi

Dirigira: IGNACIJ OTA

Sodelujejo:
ALEKSANDER VODOPIVEC — klavir
OSKAR KJUDER — harmonika
STANE STAREŠINIČ — član SG

Vstopnina: 500 lir, dijaki in pevci z izkaznico 300 lir; rezervacija in prodaja vstopnic v Tržaški knjigarni.

Slovensko gledališče v Trstu
KULTURNI DOM

Italo Svevo - Tullio Kezich
«ZENOVA IZPOVED»
(La coscienza di Zeno)
Drama v dveh delih

V nedeljo, 28. aprila ob 16. uri
Abonma: invalidski red C — sindikalni red G
(Vstopnice so še na razpolago)

Prodaja vstopnic vsak dan od 12. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma; ob nedeljah in praznikih samo eno uro pred pričetkom predstav. Rezervacije na tel. 734265.

SAK JADRAN obvešča,

da bo v petek, 16. t. m. ob 20.30 v mali dvorani Kulturnega doma predavanje z naslovom

«USPEŠNOST PRIPADNIKOV NARODNE MANJŠINE — PSIHOLOŠKA PROBLEMATIKA».

Predavatelja bosta dr. Danilo Sedmak in dr. Rafko Dolhar.

PD «VALENTIN VODNIK» DOLINA

vabi na predavanje, ki bo v društvenih prostorih, danes, 24. aprila ob 20.30.

Prof. Srečko Vilhar iz Kopra bo predaval o

GIBANJU PREKOMORSKIH BRIGAD

Predavanje spremljajo slike, posnete med narodnoosvobodilno vojno. Predavanje bo za nas še posebno zanimivo, ker se je veliko partizanov iz Brega borilo prav v teh brigadah.

PROSVETNO DRUŠTVO «SLOVENEC» - BORŠT

vabi na predavanje, ki bo v Borštu danes, 24. aprila ob 20.30.

Predaval bo profesor Janez Kramar, ravnatelj koprskega muzeja o

ZGODOVINSKIH SPOMENIKIH SLOVENSKE ISTRE

Iz zbirke več tisoč barvnih posnetkov bo predavatelj prikazal 60 najzanimivejših diapozitivov.

VČERAJ NA ŽUPANSTVU V VIDMU

Začetek prvega deželnega zasedanja o razdeljevalni in prodajni mreži

Uvodne besede odbornika dr. Marpillera ter poročili prof. Fabrizija in odbornika za načrtovanje Stopperja

Včeraj se je v Vidmu pričelo zasedanje o prodajni in razdeljevalni mreži v Furlaniji - Julijski krajini, za katero je dalo pobudo odborništvo za trgovino in industrijo ob sodelovanju zveze trgovinskih zbornic in strokovnih organizacij trgovcev. Na videmskem županstvu se je ob tej priliki zbralo veliko število gospodarstvenikov, strokovnjakov in voditeljev velikih trgovin, samopostrežnih trgovin, malih trgovcev itd. Med oblastmi pa je bil tudi deželni predsednik Berzanti skupno z nekaterimi odborniki.

V imenu deželne uprave je pozdravil udeležence predsednik Berzanti, ki je poudaril važnost prodajne mreže. Med drugim je omenil tudi povezavo med trgovino in deželnim gospodarskim načrtom. Za njim so spregovorili predstavniki videmskega županstva odbornik dr. Cimetta, predsednik zveze trgovinskih zbornic dr. Caidassi in odbornik za industrijo in trgovino Marpillero, ki je orisal pobudo in dejal, da se vsi zavedajo važnosti dobre razdeljevalne mreže. Omenil je tudi zakon, ki ga je sprejel v prid razdeljevalnemu sistemu deželni svet. Poudaril je, da bo treba prodajo racionalizirati, kar pa ne pomeni, da je treba vse postaviti na glavo. Na zasedanju bodo proučili smernico za izboljšanje prodajne mreže in za prilagoditev njenega ustroja. Odbornik je dejal, da ni prav, da se tudi v malih vaseh porajajo velike samopostrežne trgovine kot gobe po dežju, kajti na zaostalih področjih, zlasti v gorskih dolinah, bodo male trgovine vedno koristne. Po drugi strani pa sta koristna večja koncentracija in bolj racionalno razdeljevanje blaga v mestnih središčih, saj je možen nakup velikih količin blaga po enotnih cenah na kraju proizvodnje, kar omogoča lahko tudi bolj ceneno prodajo. Ustanavljanje velikih samopostrežnih trgovin privede včasih celo do okrepitve in specializacije starih, tradicionalnih trgovin.

Marpillero je zatem omenil posebni položaj naše dežele, ker meji na dve državi, kar omogoča koristne izmenjave. Ravno različni gospodarski sistem med našo deželo in Jugoslavijo povzroča veliko gibanje prebivalstva. Na koncu je Marpillero dejal, da ni trgovina le terciarna dejavnost kot nekatere druge, marveč močna vzmet za gospodarski in kulturni napredek. Marpillero je še dodal, da je zaposlenih v trgovini 70.000 ljudi, kar pomeni 14 odst. aktivnega prebivalstva. Tudi Marpillero je omenil posredovalno vlogo naše dežele, ki je pravi most nasproti drugim deželam.

Zatem je prof. Carlo Fabrizi podal splošno poročilo o temi: «Položaj in vprašanja prodajne mreže v deželi Furlaniji - Julijski krajini». V uvodu je omenil težnje k preobrazbi in preustroju prodajne mreže v močno razvitih industrijskih deželah. Pri tem je tudi zavrnil očitke, da ni italijanska trgovina kos novim nalogam, da zato, ker je premočno zdrobljena, kajti vzroki so še drugje. Omenil je razne probleme trgovine na debelo in na drobno. Dejal je tudi, da bi morali spremeniti zakon o podeljevanju obrtnih dovolilnic. Pri tem bodo morali upoštevati strokovno usposobljenost vseh, ki se ukvarjajo s trgovino. Poročevalec je dejal, da je prepričan, da bodo zasebni trgovci znali premagati razne ovire in težkoče, pri čemer se bodo lahko naslanjali tudi na deželno načrtovanje.

Popoldne je podal drugo poročilo odbornik za načrtovanje Stopper o temi: «Smotri, inštrumenti in metode deželnega načrtovanja v zvezi z razdeljevalnim sektorjem.» Stopper je dejal, da so trgovinske storitve v naši deželi več ali manj podobne storitvam v vsej državi. Ustroj trgovine na drobno označuje veliko število malih podjetij, zaradi česar niso dovolj produktivna in ne morejo uvajati sodobnih tehničnih prijemov pri upravljanju in prodaji. Anketa je pokazala, da sta v vsakem trgovskem podjetju na drobno zaposlena 2,4 uslužbenca. Polovica anketiranih podjetij nima na razpolago več kakor 30 kv. m površine v prostorih, namenjenih za prodajo. Zatem je odbornik nakazal glavne smeri deželnega načrtovanja v odnosu na trgovino. Obširno je obravnaval vlogo dežele v mednarodni trgovinski menjavi, saj je dežela obvezen prehod zanjo. Odbornik je nato prešel na ukrepe za reorganizacijo prodaje in dejal da bodo ustanovili deželne trgovinske centre v Trstu, Vidmu, Gorici in Pordenonu. Ti centri bodo imeli velik vpliv na široka območja. Omenil je veliko važnost trgovine na debelo, pri čemer je treba tudi upoštevati, da razpolaga dežela z velikim pristaniščem, kot je tržaško.

Zatem se je začela razprava, v katero so posegli glavni tajnik tržaške trgovinske zbornice dr. Steinbach, dr. Marchetti, Stefani, odbornik Cimetta, inž. Rinaldo Bertoli in drugi. Zasedanje se bo nadaljevalo še danes. Njegove zaključke bo povzel odbornik Marpillero.

IZSLEDKI ANKETE PODJETJA ACEGAT

Uporaba prometnih sredstev na posameznih področjih mesta

Ugotovitve o uporabljanju zasebnih, oziroma javnih prevoznih sredstev, narekujejo temeljito preureditev javnih prevoznih sredstev in smeri

Anketa o avtomobilskem prometu in o javnih prevozih v Trstu, ki jo je napravilo podjetje Acegat, je dala podjetju tudi važne napotke v zvezi s preureditvijo mestne prevozne službe.

K podatkom, ki so bili objavljeni pred nekaj dnevi, je treba sedaj dodati še vrsto ugotovitev, ki se nanašajo zlasti na nekatera zaključena področja, ki jih je anketa obdelala. Iz tega sledi, da se iz celotnega mestnega območja lahko izločijo tri velika ločena mestna področja.

V prvem, ki zajema v glavnem osrednji del mesta, Rojan in Sv. Vid, je bilo ugotovljeno, da je zelo razširjeno osebno prevozno sredstvo, razen v precejšnjem delu Rojana, kjer se še mnogo ljudi poslužuje javnih prevozov. Drugo področje zajema vzhodni del predmestja, in sicer Škorkljo Kolonjo, Školjet - S. Cilino, Montebello, Rocol, Kjadin - Sv. Alojz, Lovec, Katinara, Lonjer in Sv. Ivan. V delu tega področja (predvsem na področju Sv. Ivan - Videla in Školjet - S. Cilino) popolnoma prevladuje javno prevozno sredstvo, medtem ko se v drugih krajih (zlasti na Montebellu, v Rocolu in Kjadinu) iz dneva v dan veča število zasebnih prevoznih sredstev.

Javna prevozna sredstva pa imajo glavno vlogo v tretjem področju (Pončana - Čarbola, Sv. Jakob, Skedenj, Sv. Ana, Sv. Sobota, Spodnja in Zgornja Magdalena in naselje S. Sergio).

Sedaj je omrežje javnih prevozov podjetja Acegat razširjeno na vsa omenjena mestna področja in teži v glavnem v pet smeri. Prva smer zajema progo: industrijsko področje - Trg Valmaura - predor - Seneni trg - središče mesta. V tej smeri vozijo tri glavne proge: «19», «20» in «21»; druga smer teče od Škednja skozi Pončano v središče mesta in na njej vozi avtobus proge «29», deloma pa tudi filovija «1»; tretja smer gre od Sv. Ivana skozi Školjet v središče mesta. Na tem področju vozijo proge «9», «17» in «6»; proge «11», «25» in «26» pa služijo potnikom v smeri Lovec - Rocol - Kjadin - središče mesta.

Poleg tega je treba upoštevati tudi proge, ki vozijo predvsem na področjih, ki težijo na središče mesta, in sicer: «5», «9», «11», «17» in «19». Proge «30», «15» in «16» pa služijo izključno področju Sv. Vida.

Takšno je danes stanje, zaključuje sporočilo podjetja Acegat, stanje, ki je v stalnem razvoju in ki zahteva popolno preureditev javnih prevoznih sredstev v mestu.

Urnik trgovin danes in jutri

Danes, sreda, 24. aprila: vse trgovine bodo zvečer podaljšale običajen urnik za pol ure. To velja tudi za trgovine z jestvinami, ki bodo odprte tudi popoldne, čeprav so ob sredah običajno zaprte. Brivnice in frizerski saloni bodo odprti ves dan brez opoldanskega premora.

Jutri, četrtek, 25. aprila: (Praznik osvoboditve): trgovine bodo zaprte z izjemo pekarn (7.30—12), mlekarn (7—12), cvetličarn (8—13), slaščičarn in prodajaln pripravljenih jedi (8—21.30). Osrednja ribarnica bo ves dan zaprta. Brivnice in frizerski saloni bodo prav tako ves dan zaprti.

IZ TRŽAŠKIH SODNIH DVORAN

V prizivu potrjena kazen zaradi smrtne nesreče na delu

Pri nesreči je izgubil življenje delavec, katerega je zajel električni tok in mu povzročil smrtne opekline

Pred tržaškim prizivnim sodiščem (predsednik Franz, generalni pravdnik De Franco, zapisnikar Mosca Riatel, obramba Pascoli, zastopnik zasebne stranke A. Sfiligoj) je bila včeraj ponovna obravnava proti 44-letnemu Luigiju Vedaniju iz Sospirola pri Bellunu, ki je bil obtožen, da je nenamerno povzročil smrtno nesrečo na delu. Obravnava prve stopnje je bila lani v novembru pred goriškim sodiščem, ki je spoznalo obtoženca za krivega ter ga obsodilo na 8 mesecev zapora ter na plačilo 1 milijona lir predujma na račun odškodnine vdovi in sinu umrlega delavca.

Nesreča se je pripetila 21. julija 1965 pri gradnji avtocestnega nadvoza nad železniško progo med Ronkami in Foglianom. Bilo je okoli 10. ure zjutraj, ko se je Vedana ukvarjal s pripravami za namestitev težkega žerjava, s katerim bi prenašal betonsko mešanico na gradbišče nadvoza. Treba pa je bilo najprej utrditi zemljišče ter položiti pod podpornike žerjava lesene zagozde. Obtoženec je pozneje trdil, da je delavec Vittorio Cuglio opravljal neko drugo delo in da mu ni pomagal pri utrjevanju žerjava. Druge priče pa so trdile nasprotno. Zgodilo pa se je, da je Vedana, ki je upravljal žerjav nenadoma dvignil 18 metrov dolgi krak ter zadel ob električni vod z napetostjo 125.000 voltov. Sledil je blisk in nato pok. Vedana se je obrnil ter zagledal delavca, ki se je v goreči obleki zvijal od bolečin po tleh. Ponesrečenca so takoj odpeljali v tržiško bolnišnico, kjer je zaradi hudih opeklin, ki so mu pokrivale tri četrtine kože, 23. julija umrl. Cuglic je bil tedaj star 41 let ter je zapustil ženo in otroka.

Kako se je zgodila nesreča, se ni moglo točno ugotoviti. Cuglic se namreč ni dotikal žerjava ter je verjetno tok zaradi velike napetosti preskočil iz železnega ogrodja na njegovo telo.

Kazenski sodniki v Gorici so spoznali obtoženca, kot smo dejali, za krivega. Vedana pa ni bil zadovoljen z razsodbo ter se je pritožil na prizivno sodišče.

Na včerajšnji obravnavi je spet trdil, da se je prestrašil, ker se je nad hribi nad Gorico pripravljala nevihta in se je močno zabliskalo. Njegov zagovornik je trdil, da moški tedaj ni bil priseben. Zastopnik zasebne stranke dr. Sfiligoj je zahteval, naj sodniki potrdijo prvotno razsodbo. Isto zahtevo je postavil tudi generalni pravdnik. To zahtevo so sprejeli sodniki, ki so Vedano obsodili tudi na plačilo 123.000 lir za stroške zastopstva zasebne stranke.

Pred istimi sodniki se je moral zagovarjati tudi 48-letni Giuseppe Corazza iz Gradeža, ki je 13. marca lani povozil do smrti 22-letnega financarja Luciana Carraro na cesti Tržič - Gradež. Medtem, ko so goriški sodniki Corazzo oprostili, so ga pa prizivni spoznali za krivega, ga obsodili pogojno in brez vpisa v kazenski list na 5 mesecev in 10 dni zapora in mu odvzeli vozniško dovoljenje za 18 mesecev.

MED ČIŠČENJEM OKENSKIH ŠIP

Z okna v četrtem nadstropju padla na streho avtomobila

Streha avta je toliko omilila udarec, da je ženska sicer dobila hude poškodbe, vendar je ostala živa

Priletna žena se je včeraj hudo ranila pri padcu skozi okno svojega stanovanja v četrtem nadstropju stavbe št. 20 v Ul. dell'Industria. Žena je imela pri tem srečo, da je padla na streho avtomobila, ki je bil parkiran na ulici, in je padec nekoliko omilil, da ni imel smrtnih posledic.

64-letna Bruna Colombi je okrog 8. ure zjutraj začela čistiti šipe na oknih. Stopila je na stol, ki ga je postavila ob okno, nato pa se nagnila navzven, da bi oprala še zunanjo stran šipe. Pri tem pa je nenadoma zgubila ravnotežje ter strmoglavila na cesto. Padla je na streho avtomobila, ki ga je bil tam parkiral 27-letni Narciso Cappi iz Ul. Brigata Casale 102/1, in to je ženi rešilo življenje. Pod silo padca se je streha popolnoma razbila, na njej pa je obležala žena, hudo ranjena toda živa.

Na kraj nesreče so kmalu prihiteli agenti letečega oddelka ter bolničarji Rdečega križa, ki so ponesrečenko položili v rešilni avtomobil in jo z vso brzino odpeljali v splošno bolnišnico. Zdravniki so ji tu ugotovili zlom leve noge, udarec ter majhne rane na lobanji, udarec pri levem ušesu ter šok; zaradi hudih poškodb so si pridržali prognozo.

Skoraj popolnoma razbit avtomobil — streha se je znižala za kakih trideset centimetrov — so nekoliko pozneje odstranili s ceste in odpeljali v neko skladišče

V ponedeljek zvečer je na ortopedskem oddelku splošne bolnišnice podlegla poškodbam 63-letna Dora Carlomagno vd. Cecchini, ki je 18. aprila padla pred svojim stanovanjem v Ul. Tasso 4 ter si zlomila stegnenico.

Na prehodu za pešce je podrl žensko

Žrtev prometne nesreče je bila sinoči 56-letna Stefania Giuressi por. Bernich, ki stanuje v Ul. Svevo 36. Žena je okrog 20.15 prečkala Ul. Giulia na prehodu za pešce, ko jo je povozil fiat 500, ki ga je vozil proti mestnemu središču 22-letni Edoardo Samani iz Drevoreda XX. septembra 70. Žena se je po nesreči sicer sama vzdignila, kmalu nato pa so jo z rešilnim avtomobilom Rdečega križa odpeljali v splošno bolnišnico, kjer so jo zaradi hudih bolečin v spodnjem delu hrbtenice pridržali na ortopedskem oddelku s prognozo okrevanja v 10 do 30 dneh.

V Ul. s. Marco v bližini mostu se je v ponedeljek spotaknila in padla na pločnik 75-letna Maria Braico vd. Carusi iz Drevoreda elizijskih poljan 50. Priletna žena si je pri padcu verjetno zlomila desno ramo ter se udarila po čelu in obrazu. Včeraj zjutraj so jo z rešilnim avtomobilom Rdečega križa odpeljali v splošno bolnišnico, kjer se bo morala ponesrečenka zdraviti na ortopedskem oddelku od 8 do 30 dni.

Gledališča

Verdi

Pri blagajni gledališča «Verdi» se nadaljuje prodaja vstopnic za sobotni simfonični koncert, na katerem bo orkester gledališča Verdi pod vodstvom dirigenta Vittoria Guia izvajal Gluckovo uverturo, Preludij, Arijo in Finale Cesara Francka ter Brahmsovo četrto simfonijo.

* * *

Slovensko gledališče v Trstu nastopi v četrtek, 25. tm. ob 20. uri v Anhovem s komedijo Oscarja Wilda «Kako važno je biti resen».

Kino

Nazionale 16.00 «Camelot». R. Harris, V. Redgrave, F. Nero. Film treh oscarjev. Technicolor 70 mm sistem.
Excelsior 16.00 «Senza un attimo di tregua», Lee Marrin, Angie Dickinson, Technicolor. Prepovedan mladini pod 14. letom.
Fenice 16.00 «FBI contro gangsters», Don Murray, Inger Stevens. Technicolor.
Eden 16.00 «Trans Europa Express», J. Louis Trintignat. Prepovedano mladini pod 18. letom. Technicolor.
Grattacielo 16.00 «Manon 70». Catherine Deneuve, Samy Frey. Eastmancolor. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Ritz (Ulica San Francesco štev. 10) 15.30 «La collezionista». Haydee Politoff.
Alabarda 16.30 «Faccie per l'inferno». Gail Homycot, G. Peppard. Colorscope. Prepovedano mladini pod 14. letom. Zadnji dan.
Filodrammatico 16.00 «3 soldi nella fontana». D. McGuire, L. Jordan. Barvni film.
Moderno 16.00 «Il massacro del giorno di San Valentino». Panavision. Technicolor. Prepovedan mladini pod 14. letom.
Cristallo 16.00 «La calda notte dell'ispettore Tibbs».
Garibaldi 15.00 «Come imparai ad amare le donne». A. Ekberg, R. Pawel. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Capitol 16.00 «Pronto c'è Giuliana per te». Mita Medici, Gianni Dei. Technicolor.
Aurora 16.00 «Gli occhi della notte». Technicolor.
Impero 16.30 «Io, due figlie, tre valige». Louis de Funes. Technicolor.
Astra 16.30 «Se permettete parliamo di donne». V. Gassman. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Vittorio Veneto 15.30 «James Bond 007, Casinò Royal». P. Sellers, Ursula Andrews, D. Niven.
Abbazia 16.00 «Berlino 1945, la caduta di Berlino». Prepovedano mladini pod 14 letom.

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 23. aprila 1968 se je v Trstu rodilo 5 otrok, umrlo pa je 13 oseb.

UMRLI SO: 47-letni Tiberio Temeroli, 37-letni Gigliante Delise, 67-letni Giuseppe Crastich, 79-letni Angelo Strechelli, 61-letna Antonia Battaglia por. Navarra, 79-letna Giovanna Pizon vd. Godina, 72-letna Ida Kiosa vd. Žuc, 65-letna Incoronata Tosques por. Belletti, 73-letni Giovanni Serchi, 62-letna Dora Carlomagno vd. Cecchini, 64-letni Antonio Zorzet, 86-letna Carla Pontello vd. Forni, 93-letni Matteo Belle.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (od 13. do 16. ure)

Al Lloyd, Ul. Orologio 6 - Ul. Diaz 2, Alla Salute, Ul. Giulia 1, Picciola, Ul. Oriani 2, Vernari, Trg Valmaura 11.

NOČNA SLUŽBA LEKARN (od 19.30 do 8.30)

Alla Basilica, Ul. S. Giusto 1, Croce Verde, Ul. Settefontane 39, Ravasini, Trg Libertà 6, Testa d'Oro, Ul. Mazzini 43.

Darovi in prispevki

Ob prvi obletnici smrti nepozabne mame darujeta hčerki Marija in Ivanka 3000 lir za Dijaško matico.

Namesto cvetja na grob pok. matere prof. Marte Furlan daruje Stubel z Opčin 2000 lir za Dijaško matico. V isti namen darujejo bivše dijakinje prof. Marte Furlan Odila Bufon, Jelka Daneu in Mira Stegù 3000 lir.

Ljudska prosveta

Prosvetno društvo «Ivan Cankar» obvešča, da bo v četrtek ob 15.30 telovadba za otroke.

Mali oglasi

ISČEMO TAJNICO Z ZNANJEM stenografije in strojepisa, srbohrvaščine, angleščine ali nemščine. IRET, Ul. Petrarca 8.

ZAHVALA

Toplo se zahvaljujemo vsem, ki so spremili na zadnji poti našega dragega

LUDVIKA ŠKABARJA

Enaka zahvala prof. dr. Macchioru, dr. Magrisu in sestram IV. medicinskega oddelka glavne bolnišnice, č. g. župniku, darovalcem cvetja in vsem, ki so na kateri koli način počastili njegov spomin in sočustvovali z nami.

Žalujoča ŽENA, SIN in HČERKA, SESTRI in BRAT ter drugo sorodstvo

Veliki Repen - Trst - Genova, 24. aprila 1968

✝

22. t. m. je umrla naša draga mama

GIOVANNA PIZON vd. GODINA

Pogreb bo danes, 24. t. m. ob 16. uri iz kapele glavne bolnišnice v cerkev v Škednju.

Žalostno vest sporočajo otroci Valerija in Stanislav, vnukinja Livia in drugi sorodniki.

Primaria Impresa Zimolo

Zakaj zapuščam Ameriko

HANS MAGNUS ENZENBERGER:

Vietnamska vojna ni slučajen in izoliran pojav Primerjave z nacistično Nemčijo - Prva dolžnost kulturnega delavca je, da svoje ideje potrjuje in usklajuje z dejanji

Znani zahodnonemški pisatelj Hans Magnus Enzenberger je pred kratkim odpovedal svoje sodelovanje na ameriškem vseučilišču Weslay in je v tem smislu na predsednika te ustanove naslovil pismo, kjer mu je to svojo odločitev pojasnil. Pismo je bilo objavljeno v ameriškem tedniku «New York Review of Books», nato v francoskem «Nouvel observateur» in v zahodnonemškem «Die Zeit». Nekaj odlomkov iz tega pisma objavljamo na tem mestu. ker menimo. da so misli o stanju v ZDA, kot jih je prikazal zahodnonemški pisatelj, tako natančne in jasne in nepristranske, da jim nihče ne bi mogel oporekati. Torej povsem prepričljive za vsakogar. Poslušajmo, kaj meni o današnji Ameriki Hans Magnus Enzenberger.

Začel bom z nekaterimi elementarnimi stvarmi. Menim, da razred, ki v ZDA ima oblast, in vlada, ki izvaja politiko tega razreda, na svetu predstavljata najnevarnejšo skupino ljudi. Tako ali drugače ta razred predstavlja nevarnost za vsakogar, ki mu ne pripada. Njegov cilj je vzpostavitev politične, gospodarske in vojaške dominacije nad vsemi drugimi državami na svetu.

Vojna v Vietnamu nikakor ni izoliran pojav. Pač pa je očitna in krvava demonstracija določene mednarodne politike, dosledno izvajane na vseh petih kontinentih. Vladajoči razred v ZDA je posegel v oborožene spopade na Gvatemali, v Indokini, v Laosu in Boliviji, v Koreji, Kolumbiji, na Filipinih, v Kongu in Venezueli, v Dominikanski republiki. V mnogih drugih deželah pa vladajo režimi, ki temelje na korupciji in lakoti, in tudi te podpirajo ZDA. Nihče se več ne more čutiti varen — ne v Evropi in tudi ne v ZDA.

V tej preprosti resnici ni nič izjemnega ali originalnega. Ne mislim prikazati dokazov za to, kar trdim: to so že davno storili drugi, med temi tudi mnogi Amerikanci.

Večina Amerikancev sploh nima pojma o tem, kako nanje in njihovo deželo gledajo ljudje iz ostalih delov sveta. Videl sem poglede, s katerimi jih spremljajo. Vsi ljudje na isti način gledajo na vaša odposlanstva, vaše grbe, bombnike. To so strašni pogledi, ker ne delajo razlik in so brezkompromisni. Povem vam lahko, po čem prepoznam te poglede: Nemec sem in enake poglede sem že občutil tudi na sebi. Če jih skušate analizirati, boste v njih našli mešanico nezaupanja in srda, strahu in neprijateljstva, sovraštva in globokega prezira. S takimi pogledi spremljajo ljudje vašega predsednika, ki se ne more več pojaviti pred ljudmi niti enega glavnega mesta na svetu; toda enaki pogledi spremljajo tudi poštено ameriško starko v letalu iz Delhija v Benares. To so neusmiljeni pogledi, ki mi niso pri srcu.

Johnson pretirava, ko ameriško ljudstvo prikazuje kot monolitnega giganta, ki silovito brani svoje pridobitve. Nekateri pojavi v Ameriki zaslužijo mnogo večje občudovanje, kot lahko to objame pogled g. Johnsona.

Vendarle pa vi nosite politično odgovornost za ono, kar vaša dežela počenja v ostalih delih sveta. To resnico smo mi Nemci občutili na osnovi grenkih izkušenj iz dveh poslednjih vojn. In to stanje vaše dežele me spominja na situacijo, ki se je v njej nahajala moja domovina v tridesetih letih.

Moje primerjave bi se tu lahko prenehale: stvarno, vaši sedanji gospodarji ne razpolagajo samo s silnimi rušilnimi sredstvi, o katerih nacisti niso mogli niti sanjati, marveč so izdelali tako prefinjeno tehniko uničevanja, o kateri ljudje v tistih daljnih dneh niso imeli niti pojma.

Bili so mi potrebni trije meseci, da sem spoznal, kako bi me sijajni pogoji, ki so mi bili ponujeni, morali razorožiti, kakor tudi, da bi s sprejetjem izgubil svoje čitatelje. Že samo dejstvo, da sem tu, in to v takih pogojih, odvzema ceno vsemu onemu, kar bi kot pisatelj utegnil reči. «Da bi se ustvarila sodba o kulturnem delavcu, ne zadostuje samo proučevati njegove ideje. Za tako sodbo je predvsem važno, kako je kulturni delavec te ideje uskladil s svojimi dejanji.» V svoji sedanji situaciji popolnoma usvajam navedene besede Régisa Debrayja. V želji, da bi dokazal, kako stvarno mislim tako kot pišem ali govorim, moram prenehati s svojo dosedanjo dejavnostjo.

To je potrebno, toda ne zadostuje. Eno je proučevati imperializem, živeč v komfortu, drugo pa znajti se pred njim z licem v lice, kjer nastopa v najbolj ponesrečenih oblikah.

Odločil sem se odpotovati na Kubo in tam dolgo delati. Od moje strani ni to nobena žrtev: enostavno menim, da se od kubanskega ljudstva lahko neprimerno več naučim kot od študentov vseučilišča Weslay, kakor tudi, da bom tam mnogo koristnejši kot tu.

Razvaline gradu nad Zabrežcem (Foto M. Magajna)

OB SEDANJEM «OGNJEMETU» SOVJETSKE ASTRONAVTIKE

Da bi človek prispel na Luno bo le potreben «dvojni skok»

Za enostaven polet med Zemljo in Luno bi bile potrebne izredno velike nosilne rakete - Načrti za gradnjo «doka» v vesolju

Kakor poročajo agencije, je bila pred dvema dnevoma podpisana mednarodna pogodba o pomoči kozmonavtom v primeru nesreče, prisilnega pristanka na tujem ozemlju itd. Pogodbo so podpisale ZDA, SZ in Velika Britanija, hkrati pa pristajajo na to tudi druge države Doslej se je prijavilo že 18 držav, ki se obvezujejo na spoštovanje sprejetih tozadevnih obveznosti. Vtem ko prihaja ta vest iz Washingtona, Londona in Moskve, prihaja iz poslednje prestolnice tudi vest, da so v Sovjetski zvezi izstrelili umetni satelit «Molnja», to se pravi umetni satelit, ki naj služi za povezavo telefonskih, telegrafskih in radijskih komunikacij na velike razdalje, pa tudi za prenos TV programov v Sovjetski zvezi vse od Moskve do Daljnega vzhoda.

Kakor vidimo, smo v dveh dneh zabeležili dva pomembna dogodka s področja astronavtike. Toda nekdo je za zadnje sovjetske podvige v astronavtiki zapisal, da gre za pravi «ognjemet», saj so sovjetski tehniki samo v 20 dneh tega meseca izstrelili kar sedem Kozmosov in pri tem ponovno z uspehom spojili dva Kozmosa — Kozmos 212 in 213 — ki sta se po triurnem skupnem poletu ponovno «razšla» in se čez nekaj dni, na ukaz z Zemlje, vrnila na Zemljo in pristala nekje v Sovjetski zvezi.

Dejavnost sovjetske astronavtike je torej zelo živahna, zato se logično postavlja vprašanje, kaj sovjetski strokovnjaki pripravljajo za bliznjo bodočnost, da ne govorimo o njihovih načrtih za daljše razdobje. Neki poročevalec iz Moskve je pred nedavnim zapisal, da je težko poročati o tem in to ne toliko zaradi dejstva, da se v sovjetskih odgovornih krogih zelo malo govori o tem, pač pa zaradi tega, ker se lahko vsakomur zgodi, da ga sovjetski strokovnjaki prehitijo, da namreč povsem neprijavljeno napravijo kaj posebnega, kar sprevrže smisel njegovega poročila. V tem je morda tudi trohica pretiravanja, toda hkrati veliko resnice.

V moskovski «Pravdi» so 21. t.m. objavili kar celo stran podatkov o daljših načrtih sovjetske astronavtike, in sicer v zvezi z osvajanjem Zemlji bližnjih planetov. Samo ob sebi se razume, da gre prvenstveno za priprave za pristanek prvega človeka na Luni. Sovjetski strokovnjaki odgovarjajo s tem člankom številnim sovjetskim ljudem. ki vprašujejo, kaj je na vidiku in kako se bodo posamezni načrti izvedli. Poglejmo, kaj pravi moskovska «Pravda».

Spojitev Kozmosov 212 in 213 od 15. t.m. je poskus, ki približuje človeštvo «uresničenju novih dr znih poletov v kozmosu,» pravi «Pravda».

V čem je pomen avtomatičnega spajanja ali «stikovke», kot temu pravijo Rusi?

Uspeli poskus od 15. t.m. je drugi poskus spajanja ali združitve dveh umetnih satelitov med poletom. Prvega so izvedli 30. oktobra lani, drugega pa sedaj. Vse to pa spada v širši program poskusov in proučevanj, seveda vse v zvezi z nadaljnjimi načrti, ki jih moskovska «Pravda» označuje takole: Možnost poleta človeka na bližnje plancte sončnega sistema ima dve varianti Prva varianta je izgradnja na Zemlji velikih kozmičnih ladij in njihova izstrelitev proti planetu z izredno močno, velikansko raketo. To bi bil neposreden polet, ali «en skok». Za to bi bile potrebne velikanske rakete, kajti znano je, da je za en kilogram koristnega bremena potrebnih 50 kilogramov teže nosilne rakete Če bi hoteli poslati posadko treh mož na Luno, bi potrebovali na primer vesoljsko ladjo s težo najmanj 15 ton. Pomislimo, koliksna bi morala biti nosilna raketa, ki bi zmogla ponesti tolikšno breme tako daleč, seveda vedno v razmerju že prej omenjenega odnosa med pogonsko silo in koristnim bremenom Za polet na Luno, pravijo strokovnjaki v «Pravdi», bi morali zgraditi sto metrov visoko raketo, za polet na Mars pa bi bila potrebna že 200 metrov visoka raketa. Seveda, sovjetski strokovnjaki ne povedo, koliksna bi bila teža teh raket. Toliko o tem. če bi šlo za «en skok», za «direkten» polet na Luno, oziroma na Mars.

Obstaja pa tudi druga možnost, tako imenovani «dvojni skok», to se pravi kombiniran polet, in vse kaže, da so se sovjetski strokovnjaki opredelili za to rešitev, ki so se zanjo opredelili tudi ameriški strokovnjaki, ki se ukvarjajo z istim programom, z načrtom za osvojitev Lune. V čem je druga pot ali druga varianta?

Sovjetski strokovnjaki pravijo, da je veliko ceneje in manj zahtevno ustvariti v vesolju nekakšno oporišče, ki bi krožilo okoli Zemlje in služilo hkrati kot odskočna deska za nadaljnje polete in pa tudi kot nekakšna vesoljska delavnica, celo remontna delavnica za vesoljske ladje.

Bodoče orbitalne postaje, na katerih se bo izvajal zelo obsežen in zapleten program raziskovanj, bodo dejansko velikanske kozmične ladje, nekakšni leteči laboratoriji z večjo skupino strokovnjakov različnih specialnosti: ljudi, ki bodo sposobni dalj časa ostati v vesolju. Avtomatično spajanje vesoljskih ladij, kakršno sta na primer izvedla Kozmosa 212 in 213, se bo moralo tako izpopolniti, da se dva umetna satelita ne bosta med seboj le povezala, pač pa da se bodo mogle posadke posameznih umetnih teles menjavati, to se pravi, da bodo okoli Zemlje krožile tako velike postaje, ki bodo imele številne posadke. Te posadke pa ne bodo trajno ostale na teh ladjah, pač pa se bodo izmenjavale, tako da bodo prihajali z Zemlje novi ljudje, ki bodo zamenjavali tiste, ki so opravili svoje delo ali svoj «rok» v teh letečih laboratorijih.

Seveda se bo na podoben način dobavljala tem laboratorijem, oziroma njihovim posadkam, tudi hrana, za nadaljnje polete pa ustrezno gorivo oziroma tudi potrebni nadomestni deli, instrumenti, naprave itd Ta vesoljska postaja bo dejansko nekakšna velika delavnica, reki bi lahko remontna delavnica celo nekakšen «dok» za vesoljske ladje.

Seveda s tem še nismo prišli do Lune Nekateri ugibajo, ali domnevajo, da bodo s te postaje napravili «drugi skok» to se pravi polet na Luno, seveda z manjšo ladjo in manjšo nosilno raketo. Še več, nekateri domnevajo, da bodo vesoljsko ladjo, ki bi morala poleteti na Luno in ponesti s seboj posadko dveh treh mož, sestavili prav v tem «doku» iz delov, ki bi jih z raketami prinesli z Zemlje v «dok». To bi se dalo sklepati iz podatkov, ki so na voljo, in to kar smo doslej zabeležili v zvezi z velikansko vesoljsko postajo, bi moglo veljati za načrte sovjetskih strokovnjakov v širšem obsegu, to se pravi za sovjetske načrte za globlje prodiranje v vesolje, torej ne le za prihod na Luno. Kaj pa Luna?

Moskovska «Pravda» ne pove nič točnega. Govori le o odhodu na Luno v «dveh skokih» to se pravi, da se bo od «glavne kozmične ladje» ločil del «za pot na planet», seveda bo ta «del» manjša kozmična ladja s posadko. Manjša kozmična ladja bo pristala na Luni in ko bo posadka opravila svoje naloge, se bo manjša vesoljska ladja vrnila in se ponovno spojila z «glavno ladjo».

NOVE KNJIGE

Franz Fleischhacker:

Upor v Kotoru

Februarja leta 1918 je na ladjah avstroogrske mornarice, zasidranih v Boki Kotorski, izbruhnil upor. Avstrijski mornarji, ki so štiri leta vojne stradali in živeli v težkih razmerah, so se uprli. Osnovali so revolucionarne odbore in pod vplivom idej oktobrske revolucije postavili svoje zahteve za takojšen mir, za demobilizacijo, za enakopravnost vseh narodov, za pravico narodov do samoodločbe; pa tudi za takojšnje izboljšanje razmer v avstroogrski mornarici, za boljše plače, za enakost med oficirji in vojaki, za odpravo nevzdržnih razmer. Čeprav je bil konec vojne že blizu in je zahteva po koncu vojne in miru vse močneje tlela v srcih vseh vojakov in civilistov, je bila vojaška oblast monarhije še vse preveč močna, da bi dopustila upor in kršenje «svetih načel» slepe pokorščine vojakov. In da bi dopustila širjenje revolucionarnih idej, ki so v prsih vojakov vseh narodnosti tlele pod vplivom idej oktobrske revolucije Štirje uporni mornarji, voditelji revolucionarjev, so bili obsojeni na smrt, številni so bili obsojeni na dolgoletne zaporne kazni, ki pa jim jih zaradi bližnjega konca vojne ni bilo treba več prestati. Avstroogrska soldateska je upor krvavo zadušila.

Zdaj, ob petdesetletnici teh dogajanj, smo dobili pod naslovom «Upor v Kotoru» roman o teh dogodkih, ki ga je napisal avstrijski pisatelj Franz Xaver Fleischhacker. V prevodu Mimi Malenškove ga je izdala v svoji zbirki Levstikov hram založba Mladinska knjiga v Ljubljani O čem govori roman, pove že njegov naslov in tudi vsebine tega teksta ni mogoče drugače obnovit kot s tema dvema besedama: upor mornarjev. Pisatelj, ki je sam doživljal upor avstroogrskih mornarjev in je bil s svojim srcem na strani upornikov, je napisal avtobiografsko delo, v katerem se s toplimi simpatijami spominja revolucionarjev in prikazuje njihov neuspeli upor.

V prvem delu slika pisatelj razmere na avstrijskih ladjah, kjer je vladala brezobzirna pokorščina oficirjem, kjer so mornarji živeli v stalnem strahu ter stiski in sploh v nevzdržnih razmerah. Drugi, osrednji del tega teksta, je posvečen uporu samemu.

Pisatelj s kronološko natančnostjo slika dogodke ki so se zvrstili v nekaj dneh ter reakcijo avstrijskih oblasti.

V literarnem pogledu je njegovo delo šibkejše. Pisatelj je sam doživljal usodne dni, tako da je njegova priposed predvsem avtobiografska. Opisi dogajanj, ki se zvrste pred bralcem v kronološki točnosti, so kar najbolj objektivni in verodostojni Toda pisatelj se v svojem delu ni mogel povzpeti do umetniške izpovedi in do globljega umetniško izoblikovanega teksta. Zato ostaja njegov tekst na zanimivi, dasi sicer precej raztrgani reportažni pripovedi. Zlasti nas moti, da značaji poglavitnih oseb niso dodobra izklesani in prikazani tako, da bi se nam ti ljudje dodobra vtisnili v spomin.

Tudi sicer nas njihova dejavnost ne prepriča, oziroma ni prikazana tako, da bi bila v celoti rezultat njihovih prepričanj in spoznanj. O dveh na smrt obsojenih mornarjih pa sploh zvemo zelo malo. Tako nam torej poglavitni junaki ostanejo neizraziti, neizdelani nepreprič ljivi, kar je vsekakor škoda. Tudi kompozicija je šibka. Moti pa tudi ne najboljši slovenski prevod. Morda je to vzrok v pisateljevem stilu ali v prevodu, da je slovenski tekst nekam okoren. Pa tudi sloveritev ni vedno najboljša. Kar pa je za solidno opremo poskrbel Dušan Osredkar. Tako smo dobili sicer lepo knjigo, z dovolj zanimivim tekstom o uporu kotorskih mornarjev, pa vendar delo, ki kljub počastitvi spomina upornih revolucionarjev, ostaja šibkejša literarna stvaritev.

Sl. Ru.

POSREDNA POSLEDICA UMORA M. KINGA V ZDA

Za zakonsko omejitev nakupa orožja

NEW YORK, 23. — Kaže, da je umor voditelja ameriških črncev Martina Luthra Kinga imel tudi nekaj stranskih ali posrednih posledic. Ponovno se namreč začenja govoriti o odobritvi zakona, ki naj bi omejil možnost slehernega državljana ZDA, da si nabavi kakršno koli orožje. Statistični zavod Louisa Marrisa je te dni izvedel anketo, v kateri je 71 odstotkov anketirancev izrazilo željo, da bi čimprej prišlo do ustreznih zakonskih omejitev, 23 odstotkov anketirancev pa je proti zakonski omejitvi

Zakonski načrt o prodaji, nakupu in nošnji orožja je že leto dni pred kongresom, toda pobudnikom te zakonske omejitve ni uspelo premostiti težav, ki jih povzročajo zagovorniki svobodnega «oboroževanja», to se pravi pristaši «National Rifle Association», ki ščiti interese proizvajalcev in prodajalcev orožja.

ZDA je tudi glede nakupa in nošnje orožja skrajno «napredna». V mnogih zveznih državah ZDA more vsakdo kupiti kakršno koli lahko orožje, kot na primer samokres, puško, ročne granate, bazooke, celo strojnico. Posamezniku je dovoljeno tudi to, da kupi kako večje orožje, če ga najde med «ostanki iz vojne». V zvezi s tem ni nujno, da gre za predmete muzejske vrednosti, ker je znano, da obstajajo v Ameriki klubi, ki se preizkušajo v preciznem streljanju s topovi. V nekaterih zveznih državah pa ni tolikšne «svobode», ker na primer prepovedujejo nošnjo samokresa, hkrati pa je dovoljeno nositi puško. Še več, nikakršne kontrole ni nad nakupom orožja «po pošti».

V zvezi s sedanjo psihozo je vredno omeniti še to, da je kar 51 odstotkov Američanov, ki že razpolagajo z orožjem, pripravljenih, da v primeru morebitnih plemenskih neredov, primejo v roko puško in se borijo proti «napadalcem». Če upoštevamo, da se je pri neki podobni anketi lani izreklo za uporabo orožja v plemenskih neredih komaj 29 odst. anketirancev, kaže da so zadnji neredi «sprostili» dosedanjo «zadržanost» precejšnjega dela Američanov. Zato pa se je drugega dela Američanov polotil strah, kajti kar 48 odst. anketirancev je izrazilo svoj preplah pred morebitnimi novimi plemenskimi izgredi. Pri tem velja dodati, da se je precejšnji del teh «opogumil» in si kupil orožje.

IVAN REGENT: SPOMINI

16.

Tak je bil odnos italijanskih in jugoslovanskih socialistov na Primorskem in v Istri do narodnega vprašanja, ne da bi kdaj mogli ta svoj odnos teoretsko opravičiti ali razložiti. Le dr. Angelo Vivante je 1912. leta opravičil ta odnos s knjigo Irendentismo adriatico. Ne bi bilo prav, če bi trdil, da med jugoslovanskimi in italijanskimi socialisti ni prišlo zaradi nacionalnega vprašanja nikdar do sporov, v splošnem pa je bilo tako, kakor sem povedal.

Počasi, postopoma smo gledali na razne slovenske in hrvatske narodne zahteve jasneje in temu ustrezno smo tudi usmerjali našo politiko. To pa seveda ni bilo po volji slovenskim narodnjakom v Trstu. Naša jasnejša politika je pritegovala namreč čedalje več slovenskih delavcev v naše vrste. Navzlic temu je bila propaganda med slovenskim in hrvatskim prebivalstvom v Trstu, na Primorskem in v Istri težka. Še vedno smo zadevali na težave, katere je bilo treba z dobro voljo premagovati. Stranka pa je postajala tem bolj popularna, čim laže so znali njeni propagandisti te težave premagovati. Naj navedem primer: na Kontovelu sem sklical sestanek na podlagi drugega paragrafa avstrijskega zborovalnega zakona, se pravi sestanek, katerega so se smeli udeležiti samo povabljeni in ki ga zato ni bilo treba prijaviti policiji. Sestanek je bil v večji sobi nove zadružne gostilne, navzočih je bilo od 20 do 30 mož. Med mojim govorom je prišel v sobo kontovelski capovila (vaški načelnik). Začel se je repenčiti in je hotel vedeti, o čem govorim; odgovoril sem mu, da nima dovoljenja priti na sestanek, da ga nanj nismo povabili, da naj zato zapusti dvoranico ali pa naj naprosi predsednika, da ga povabi na sestanek. Mož se je ujezil in rekel, da če njega nočem poslušati, bom pa druge, naj le počakam. Čez pet minut sta prišla dva žandarja (narednik in korporal) z nasajenima bajonetoma in me vprašala, o čem govorim na sestanku. Jaz pa sem ju najprej vprašal, kdo jima je dovolil priti z orožjem na zborovanje in kdo ju je na zborovanje sploh povabil. Povedal sem jima, da po zakonu nima nihče pravice priti na zborovanje z orožjem, razen policijskega komisarja. Ker sta se pričkala in nista hotela oditi, sem jima zagrozil, da ju bom naznanil policiji. Odšla sta jezno, rekoč, da me bosta počakala pred gostilno. Zborovalci, ki so prej žvižgali capovili, so sedaj žvižgali žandarjema. Po zborovanju sta me res čakala pred gostilno in me vprašala za ime in naslov, do česar sta po zakonu imela pravico. Hkrati sta mi tudi povedala, da bom že drugje odgovarjal za svoje obnašanje. Ta dva prizora na zborovanju sta več zalegla kot moj govor. To, da je mlad dvaindvajsetletni fant zapodil capovilo in žandarje z zborovanja, je pripomoglo, da sem si pridobil velik ugled. In tisto popoldne sem pridobil potrebno število delavcev za ustanovitev socialistične sekcije na Kontovelu. Čez kaka dva meseca sem bil poklican na sodišče, kjer sem se moral zagovarjati zaradi opisanega dogodka. Na sodniji sem povedal, da je bil sestanek sklican po drugem paragrafu zborovalnega zakona, da so vsi navzoči imeli vabila in da sem na sestanku govoril o zadružništvu. Poklicani narednik je povedal, da je bil sestanek verjetno tajen, kajti nanj so smeli samo povabljeni. Na osnovi njegove izjave, s katero me je mislil obremeniti, sem bil oproščen, ker je sodišče pravilno sprejelo njegovo izjavo kot razbremenilno. Čez nekaj mesecev sem bil poklican na policijo. Namestnik policijskega ravnatelja, kateremu sem povedal, da me je zaradi dogodka na Kontovelu sodišče oprostilo, mi je rekel, da je to sicer res, da pa sem povzročil, da so navzoči žvižgali žandarjem, s čimer so ti izgubili na ugledu, in da me zato sme navzlic sodni oprostitvi kaznovati na podlagi nekega starega zakona. Odgovoril sem mu, naj se te pravice kar posluži. Namestnik ravnatelja pa mi je odgovoril, da me ne bi rad kaznoval, da pa naj se grem opravičit policijskemu ravnatelju. Odgovoril sem mu, da se nimam za kaj opravičevati in da k ravnatelju ne grem. Nato me je prosil, naj naznanim v prihodnje policiji tudi shode, ki jih bom sklical na podlagi drugega paragrafa zborovalnega zakona. Odgovoril sem mu, da si nimam namena kratiti skopih pravic, ki nam jih nudi zakon, in rekel, naj bolje poučijo svoje žandarje o zborovalnih zakonih. S tem se je zadeva zaradi sestanka na Kontovelu končala.

Z delom, ki smo ga začeli za enako volilno pravico, smo si odprli vrata do vsega delovnega ljudstva v mestu, v tržaški okolici in tudi na Goriškem. Istra pa je še vedno zaostajala zaradi pomanjkanja sposobnih sodrugov, dasi smo tudi tam, zlasti v njenem slovenskem delu, že ustanavljali začetne organizacije.

Delo v Istri je bilo še posebno težko, ni bilo prometnih sredstev ne domačih aktivistov, ni bilo znanja, imeli so samo dobro voljo. In še te dobre volje se je moglo poslužiti le nekaj sodrugov, ki so bili sposobni nastopati na sestankih in shodih.

V tem času se je začela moja novinarska kariera. Najprej tako, da sem začel iz Trsta dopisovati v Rdeči prapor, ki se je 1905. leta preselil v Ljubljano. Bil sem tedaj brez posla in torej brez zaslužka. Ne spominjam se natanko, le zdi se mi, da je bil Jože Kopač tisti, ki mi je povedal, da ima Rdeči prapor v Trstu približno 250 naročnikov, katerim pošiljajo list iz Ljubljane po pošti, za poštnino pa da plačujejo po 1 krajcar za izvod. «Raznesi ti teh 250 izvodov med naročnike,» mi je rekel, «in dobil boš pet kron!» Razume se, da sem delo sprejel. Toda naročniki so bili raztreseni od Sv. Ivana do Škorklje. List sem lahko raznesel v dveh dneh. To je bila moja prva novinarska naloga; to je bil po dveh letih prvi redni zaslužek.

Kakor vsi, ki smo hodili na sestanke in shode, sem tudi jaz jemal s seboj več izvodov tiskanega programa Jugoslovanske socialnodemokratične stranke, tiskan brnski narodni program in še kako drugo brošuro. Mnogokrat se mi je na teh potovanjih na shode in sestanke pripetilo, da sem si kupil kos kruha z izkupičkom od prodanih brošur. Število brošur, ki sem jih prodal, sem si beležil in ko sem 1907. leta sprejel mesto raznašalca socialističnega dnevnika Il Lavoratore (kar je bila že druga stopnja moje novinarske kariere), potem pa mesto glavnega ekspeditorja tega lista (tretja stopnja moje novinarske kariere), sem pisal Antonu Kristanu v Idrijo, založniku prej imenovanih brošur, koliko brošur sem prodal in da mu bom lahko sedaj ves izkupiček v najkrajšem času v obrokih povrnil, kar sem tudi storil.

Zaradi aktivnosti slovenske socialne demokracije med pripravami za volitve so se slovenski narodnjaki zbali, da bodo dobili manj glasov, kot so si obetali, zato so 1907. leta ustanovili Narodno delavsko organizacijo, o kateri sem že pisal. Ob tej priliki sem napisal tudi članek o NDO za celjski list Domovina, ki ga je urejeval Ljudevit Furlani, privrženec naukov Leva Tolstoja. Urednik je moj članek objavil. (Članek sem natisnil v prvi knjigi svojih spisov Poglavja iz boja za socializem.) Ko pa sem mu poslal naslednji članek, mi ga je vrnil s pripombo, da mu lastniki lista ne dovolijo članka objaviti. To so jim prav gotovo priporočili iz Trsta. Urednik je zato odstopil in odšel v London, kjer je napisal brošuro o Levu Tolstoju. Noben drug list, razen Rdečega prapora, katerega tržaški dopisnik sem bil, odkar se je preselil v Ljubljano, ni hotel objaviti mojih člankov, v katerih sem pisal o NDO

Tu moram priznati, da se naši delavci in kmetje, kar jih je bilo v naših vrstah, niso ustrašili boja proti NDO. NDO je namreč ustvarila ozračje, v katerem je bilo težko živeti brez palice. To «narodno» organizacijo je močno podpirala tržaška policija in je bila morda podzavestno tudi orodje dvolične politike avstrijske vlade.

Kakor smo bili revni in brez sredstev, poleg tega pa brez vsakega intelektualca v naših vrstah, smo že ob koncu volilnega boja, pravzaprav po volitvah 1907 leta sklenili, da moramo že zaradi boja proti NDO ustanoviti svoj tednik Pri tem se je pokazala globoka privrženost predvsem tržaških in ostalih zavednih delavcev socialističnemu gibanju.

(Nadaljevanje sledi)

V SOBOTO ZVEČER V KULTURNEM DOMU

V poletnem žaru na pečinah skalnih
s svinčenko v prsih partizan leži;
končan je sen o dneh bodočih, daljnih
in zadnjič v svet ponosne zrò oči.

Nebes modrina sega do obzorja,
poletno sonce sije sredi Brd;
v dolini vije Soča se do morja,
veselo poje črliček izmed trt.

Gornjo že malo manj kot ponarodelo Pirnikovo partizansko pesem ter še celo vrsto drugih partizanskih umetnih in drugih borbenih pesmi je pripravil zbor «Vasilij Mirk» s Proseka-Kontovela za «Partizanski koncert», ki bo v soboto zvečer v Kulturnem domu.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Preplah v zvezi z nekim poscjilom. Nezadovoljivo čustveno napredovanje.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Verjeten obisk oolgoletnega poslovnega partnerja iz inozemstva. Nazaj k naravi.

DVOJČKA (od 21.5. do 21.6.) Dopoldne težkoce, v popoldanskih urah zadovoljivi uspeni. Preveč omalovažujete nekega sorodnika.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Posvetite se svojemu delu in ne brskajte po tujih področjih. Vestno izpolnite neko svojo obljubo.

LEV (od 23.7. do 23.8.) Področje trgovine ni za vas, poizkusite v kaki drugi panogi gospodarstva. Odgovorite prijatelju na pismo.

DEVICA (od 24.8. do 22.9.) Dosegli boste zavidanja vreden finančni uspeh. Zantevajte od drage osebe jasen odgovor na postavljeno vprašanje.

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) Ne reagirajte na besede in natolcevanja nevoščljivcev Molk je zlato.

ŠKORPIJON (od 23.10. do 21.11.) Tudi vam se bo danes sreča nasmehnila. Prišel bo poziv, ki ga pričakujete.

STRELEC (od 22.11. do 21.12.) Sklenili boste pogodbo, ki bo povsem spremenila vas način življenja. Ne sejte vetra, da ne boste želi burje.

KOZOROG (od 22.12. do 20.1.) Prejeli boste neko uradno obvestilo, ki vas bo močno razveselilo. Težko boste pozrli neko žalitev.

VODNAR (od 21.1 do 19.2.) Iznenaden grozeč oblak na vedrem nebu uspeha, pa ne bo hudega. Skušajte se sprostiti v ženski družbi.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) V zvezi z neko zamudo v dostavi blaga, nemudoma intervenirajte pri ustrednih oblasteh. Odlično počutje.

RADIO VELEVIZIJA

SREDA, 24. APRILA 1968

Radio Trst A

7.15, 8.15, 13.15, 17.15, 20.15 Poročila - 7.00 Koledar, 7.30 Jutranja glasba - 11.40 in 17.40 Radio za šole - 12.00 Trobentač Al Hirt - 12.10 Brali smo za vas - 12.20 Za vsakogar nekaj - 13.30 Glasba iz filmov - 17.00 «I Musici del Friuli» - 17.20 Pravna posvetovalnica - 17.30 Ansambel Larcange - 18.00 Orkester Smart - 18.15 Umetnost in prireditve 18.30 Ljudske pesmi - 18.55 Grotte in njegov orkester - 19.10 Zdravniška posvetovalnica - 19,20 Razkuštrane pesmi - 20.00 Šport - 20.35 Simf. koncert - v odmoru: Za vašo knjižno polico - 22.10 Solisti - 22.45 Sentimentalne melodije.

Trst

12.05 Lahka glasba - 12.25 Tretja stran - 13.45 Rossinijeva «Pepelka» - 14.30 Pacchiorijevi solisti.

Koper

6.30, 7.30, 14.00, 16.00, 19.15 Poročila - 7.10 Jutranja glasba - 8.00 Prenos RL 10.15 Merillove kitare - 10.35 Orkestri 11.00 Otroški kotiček - 11.30 Današnji pevci 11.45 Plošče - 12.00 in 12.50 Glasba po željah - 14.15 Nove plošče - 14.30 Male skladbe - 15.25 Poljski pevski zbor - 16.30 Otroški kotiček - 16.45 Operne skladbe - 18.00 in 19.30 Prenos RL - 19.00 Orkester Sherman - 22.10 Jazz

Nacionalni program

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila - 8.30 Popevke - 9.06 Zvočni trak - 10.05 Šola - 11.30 Glasbena antologija - 12.05 Kontrapunkt - 13.20 Luciano Tajoli - 14.45 Ital. popevke - 16.00 Program za najmlajše - 16.30 Mednarodne plošče - 17.05 Mladina in koncert - 17.40 Umetnost in književnost - 18.20 Izbrana glasba - 19.10 Roman - 20.15 M. Maurette: Anastasia - 21.45 Plošča za poletje.

II. program

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 Poročila - 8.45 Orkester - 9.40 Glasbeni album - 10.00 Roman - 10.40 Glasba po željah - 11.40 Plošča za poletje - 13.35 Pesem za vsakogar - 14.05 Juke box - 15.15 Baritonist L. Nucci - 16.00 Plošča za poletje - 17.35 Enotni razred - 18.15 Juke box poezije - 19.00 Pevec med množico - 20.06 Jazz - 21.15 Ameriške plošče.

III. program

10.00 Operna glasba - 11.00 Orffove skladbe - 12.55 Simfonični koncert - 14.30 Sopranistka R. Cavicchioli in baritonist E. Battaglia - 15.10 Beethovnov kvartet opus 18 - 17.20 Nemščina 18.15 Gospodarska rubrika - 18.45 Kulturni pregled - 20.40 Regerjeve skladbe za orgle - 22.30 Literarna oddaja.

Slovenija

6.00, 7.00, 10.00, 13.00, 19.30 Poročila - 6.30 in 7.25 Informativna oddaja - 8.08 Glasbena matineja - 8.55 Pisan svet pravljic - 9.10 Slov. pevci in ansambli - 9.45 B. Čopić-K. Cipci: Ježeva hišica - 10.15 Pri vas doma - 11.00 Turistični napotki - 11.15 Slov. narodne - 12.00 Na današnji dan - 12.10 Casella: «Italija» 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Operetni zvoki - 13.30 Priporočajo vam... - 14.05 Igramo za razvedrilo - 15.45 M. Kramberger: Konec zgodbe - 16.00 Vsak dan za vas 17.05 Mladina sebi in vam - 18.00 Aktualnosti - 18.15 D. Scarlatti, sonate 18.40 Naš razgovor - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Glasbene razglednice - 20.00 Glasbeni intermezzo - 20.15 Cikker. «Vstajenje», opera - 23.05 Julian Tuwim: Pesmi.

Ital. televizija

10.30 Šola - 12.30 Italijanski podvigi po svetu - 13.30 Dnevnik - 17.00 Giocagiò - 17.30 Dnevnik - 17.45 Program za mladino - 18.45 Poljudna znanost - 19.15 Človek in mesto - 19.45 Sport in kronike - 20.30 Dnevnik - 21.00 Almanah - 22.00 Sportna sreda - 23.00 Dnevnik.

II. kanal

18.30 Nikoli ni prepozno - 19.00 Angleščina - 21.00 Dnevnik - 22.15 Film: «I tartassati» - 23.00 Kultura in umetnost.

Jug. televizija

17.10, 18.05, 20.30 23.40 Poročila - 17.15 Kljukec kot pestunja - 17.45 Kje je, kaj je - 18.20 Združenje radovednežev - 19.05 Zgodba o jazzu - 19.40 Nogomet Manchester United-Real - 21.30 Prospekt - 21.50 Belfegor, film - 22.40 Evropsko prvenstvo v namiznem tenisu.

Goriško-beneški dnevnik

S SEJE POKRAJINSKEGA SVETA

Potrdili so 42-urni tednik za uslužbence v umobolnici

V kratkem dražba za asfaltiranje ceste Sovodnje-Peč-Rupa - Najetje posojila za kritje primanjkljaja - Župan iz Števerjana v šolskem odboru

Po dolgem času se je zgodilo prvič, da je pokrajinski svet na svoji zadnji seji v ponedeljek zvečer izčrpal dnevni red, razen razprave o proračunu za tekoče leto 1968; za tega je predsednik dr. Chientaroli povedal, da je v tisku brošura o proračunu in ga bodo v kratkem razdelili med svetovalce ter bo prišel na vrsto za prihodnjo sejo sveta.

Svetovalci so odobrili dokončno kolavdacijo nekaterih pokrajinskih cest v Furlaniji ter tudi načrt za drugi del ureditve turistične občinske ceste — Sovodnje - Peč - Rupa, katerega prvi del so odobrili že lani. V celoti bodo potrošili za to cesto, ki je dolga 2.6 km, za ureditev in asfaltiranje 12.6 milijona lir; od tega bo večji del prispevala deželna na osnovi deželnega zakona št. 32 od leta 1965. Tudi to delo so odobrili soglasno in v kratkem ga bodo oddali v zakup ter začeli z njegovim izvajanjem. V zvezi s kolavdacijo dograjenih cest je svetovalec Marizza sprožil vprašanje izplačila odškodnine prizadetim zemljiškim lastnikom. Predsednik mu je odgovoril, da za zavlačevanje ni kriva pokrajinska uprava ampak dolg birokratski postopek raznih pristojnih uradov. Čim bo ta zaključen, bodo izplačali določeno odškodnino, med tem pa tečejo v korist lastnikov 5 odstotne obresti.

Odbornik Marocco je poročal o potrebi najetja posojila za kritje proračunskega primanjkljaja za 1967. Prvotno je znašal primanjkljaj 386 milijonov in je državna blagajna odklonila posojilo za celo vsoto. Z dodatnimi davki in drugimi finančnimi ukrepi so znižali primanjkljaj na 250 milijonov, katerega je državna blagajna v Rimu pripravljena kriti z dolgoročnim posojilom. Svetovalci so predlog odobrili z večino levega centra.

V pokrajinski odbor za šolske gradnje so izvolili pet županov med katerimi sta tudi Portelli iz Gradiške, Klanjšček iz Števerjana in Blasutti iz Ronk. Odborniki so izvoljeni za pet let.

Največ debate se je razvilo na seji okrog predloga za uvedbo 42-urnega tednika za uslužbence pokrajinske umobolnice. Rešitev tega problema se je vlekla že nekaj let in lani so uslužbenci te ustanove dva dni celo stavkali. Pri pogajanjih s pokrajinsko upravo so tokrat sodelovali tudi predstavniki sindikata CGIL poleg predstavnikov CISL ki so vsa leta poprej sami vodili notranjo komisijo v umobolnici. Pri debati se je oglasilo k besedi več predstavnikov levega centra in opozicije, končno pa so svetovalci odobrili dosežen sporazum, ki bo znatno izboljšal položaj uslužbencev, ne da bi poslabšal njihove prejemke.

Na začetku seje je predsednik Chientaroli prečital pismo svetovalca KD odv. Culota, s katerimi je dal ostavko iz zdravstvenih razlogov. Na njegovo mesto so potem potrdili Severina Fabrizia, učitelja iz Krmina, ki je bil že pokrajinski svetovalec KD v prejšnjem obdobju.

Omenimo naj še predlog za ureditev pokrajinskega poslopja v Leopardijevi ulici 6, kjer je bil stari sedež bolniške blagajne in nameravajo v njem urediti urade za šolsko skrbništvo, šolsko knjižnico in druge ustanove. Glasom načrta bodo potrošili za popravilo 13.8 milijona lir od katerih bo občinska uprava v Gorici prispevala 3.8 milijona lir. Letna najemnina za poslopje pa je določena po 1.7 milijona lir. Predlog so soglasno odobrili.

Sestavljanje seznama dnevničarjev pristaniške družbe

Pristanisko poveljstvo v Trziču je razpisalo natečaj za vpis 88 delavcev v register dnevničarjev v pristanišču Portorosega Ukrep je veljaven za okoli 100 priložnostnih delavcev, ki so občasno zaposleni v trgovskem pristanišču. Prednostno lestvico dnevničarjev bo sestavil pristaniški urad za delo ter bo v prvi vrsti upošteval dejansko število delovnih dni občasnih delavcev ter nazive, o čemer govori natečaj, objavljen na razglasni deski pristaniškega poveljstva, občine in pristaniške družbe.

Po zadnjih odločitvah pristaniškega urada za delo bodo seznam stalnih delavcev pristaniške družbe zvišali od 89 na 100. Enajst novih stalnih delavcev bodo izbrali med prvimi klasificiranimi na lestvici dnevničarjev, ki jo bodo izpopolnili do 88 mest. Prošnje za sodelovanje v natečaju sprejema pristaniški urad za delo pri pristaniškem poveljstvu. Prošnjo je treba napisati na kolkovanem papirju za 400 lir ter jo oddati v času 60 dni.

Padla je v kuhinji in si zlomila roko

Včeraj popoldne ob 14.30 je padla doma v kuhinji 72-letna Helena Leban iz Gorice, Ul. Scuola agraria 24. Pri padcu si je zlomila desno roko v zapestju. V civilni bolnišnici so jo pridržali za 30 dni na zdravljenju.

JUTRI OB OBLETNICI VSTAJE

Polaganje vencev na pokopališču in na Gradu

Jutri, na praznik vstaje, se bodo bivši partizani in drugi borci ter drugi predstavniki naprednih organizacij spomnili tudi tistih, ki so dali svoje življenje za zmago nad nacifašizmom.

Bivši slovenski partizani in simpatizanti ter predstavniki organizacij se bodo zbrali v ta namen ob 10. uri na trgu v Štandrežu. Od tu bodo v povorki ponesli vence na mestno pokopališče ob Tržaški cesti, kjer jih bodo položili na grobove padlih borcev.

Po tej svečanosti bo sledilo polaganje vencev tudi na goriškem Gradu pred spominske ploščo ustreljenim talcem in zapornikom.

Kolesar je trčil ob avto na križišču

Včeraj zjutraj, ko se je peljal 12-letni Fulvio della Vedova ki stanuje v Ul. Duse 4, s kolesom v šolo, je na križišču Ulic Sauro, XXIV. maggio in Aosta preveč zaokrenil kolo ter zadel z njimi od strani ob avto Fulvia, ki ga je vozil v isti smeri 33-letni Carlo Ballaben iz Ul. Baiamonti št. 23. Deček je po trčenju padel in z avtom Zelenega križa so ga odpeljali v goriško civilno bolnišnico, kjer so mu ugotovili zvinjenje leve noge ter odrgnjenje desnega kolena. Okreval bo v 7 dneh.

SEJA OBČINSKEGA SVETA V GORICI

S smotrnim pobiranjem in predelavo smeti hočejo predvsem očuvati naravne lepote

Obrat pri Sovodnjah bo veljal 190 milijonov lir ter bo obsegal skoraj 12.000 kv. metrov Ko ga bo podjetje SASPI vpeljalo, bo upravo nad njim prevzela občina sama

Na ponedeljski seji občinskega sveta v Gorici so soglasno odobrili izgradnjo obrata za predelovanje smeti v gnojilo. Poročilo o načrtu ter postopku izgradnje na podlagi obrtnice SASPI je podal odbornik za higieno in zdravstvo dr. Tullio Tomassich. Opisal je vsa dosedanja prizadevanja občinske uprave, ki datirajo tja v prva povojna leta, da bi odstranili zastarel, nehigienični in tudi za okolico kvarni dosedanji način odmetavanja smeti v Sočo, ter omenil odločitev deželne uprave, da skorajda v celoti krije stroške za obrat, ki bo veljal 190 milijonov lir. Deželna uprava se je za takšen korak odločila predvsem zavoljo tega, da prepreči okuženje Soče ter depozitiranje škatel vzdolž obeh soških bregov, še celo pa zaradi kvarnih posledic, ki jih ima neurejeno odmetavanje smeti za kopališča v laguni. Ob koncu svojega poročila je odbornik dejal, da bi občinska uprava segla po zakonu, ki ji priznava razlastitev zemljišča v javno korist, če ne bi našla soglasja z lastniki.

Odvetnik Sfiligoj je predlagal pogovor z lastnico zemlje ter iskanje skupne rešitve, odv. Battello se je zanimal kakšna bo uprava novega obrata; odv. Sancin pa je vprašal, kolikšna je povprečna cena za odkupljeno zemljišče.

Odbornik Tomassich je v svojem odgovoru izrazil upanje, da bodo z lastnico sklenili dogovor glede prodaje zemljišča, kar pa zadeva predelavo smeti je dejal, da bo gnoj prodajalo podjetje, ki bo obrat imelo v začetku v zakupu, z elektromagnetom bodo zbirali kovine ter jih pošiljali v topilnice. V obratu bosta zaposlena direktor in dva delavca, razprostiral se bo na površini 11.902 kv. metra, vsak kvadratni meter pa je občina plačala povprečno po tisoč lir. Odbornik je ob koncu dejal, da se je občina s SASPI dogovorila, da bo graditelj, ki je lastnik obrtnice, približno dve leti upravljal obrat ter poskrbel za prodajo smeti, tako da bo občina po poteku te dobe prevzela že vpeljan obrat.

V glasovalnih izjavah je liberalec predlagal, naj bi podjetje SASPI vsaj tri leta upravljalo obrat, odv. Sancin (PSU) pa je predlagal, naj bi občina preučila delovanje posameznih služb ter še posebno pregledala, koliko stane pobiranje smeti po mestu. Odv. Battello je predlagal, naj z gradnjo pričnejo čimprej, v diskusiji o upravi omenjenega obrata pa je potrebno izuščiti predlog, naj bo uprav-na doba podjetja SASPI čimbolj kratka, samo toliko kolikor je občini potrebno, da pride do podatkov o stroških vodenja obrata, potem pa naj prevzame v svoje roke. Drugi del seje je bil posvečen osebnim zadevam občinskih uslužbencev ter je bil tajen.

Klub Simon Gregorčič

Predavanje o Cankarju

V klubu Simon Gregorčič v Gorici, Verdijev korzo 13 bo danes, 24. aprila ob 20.30 govoril o našem največjem pisatelju Ivanu Cankarju znani slovenski slovstveni kritik in tajnik Slovenske matice v Ljubljani dr. France Bernik, ki je pred dvema letoma govoril v klubu ob stoletnici Slovenske matice.

Naslov predavanje se glasi «Ivan Cankar — lirski pesnik.»

Izgubljeno-najdeno

V uradu mestnih strażnikov v Gorici, Mazzinijeva Ul. 7, hranijo naslednje najdene predmete:

En moped, eno moško in sedem ženskih koles, eno moško in dve ženski zapestni uri, tri usnjate mošnjičke z nekaj denarja, vsoto denarja, obesek iz dragocene kovine, otroški mošnjiček, par naočnikov, volneno žensko jopico, dva para nepremočljivih hlač, ženske rokavice, potovalno torbo z raznimi predmeti.

Kdor lahko dokaže, da je lastnik katerega omenjenih predmetov, ga lahko dvigne v navedenem uradu med uradnimi urami.

Požar na Krasu

Med krajem Lokovac in državno cesto št. 55 se je včeraj opoldne vžgala suha trava ter nekaj grmov. Požar se je razširil na površini 3.000 kv. metrov ki so ga tržiški gasilci kmalu pogasili.

Z glavo je butnil ob železo

Na delu v kartonažni tovarni v Gorici se je včeraj zjutraj nekaj po 7. uri ponesrečil 34-letni Giovanni Scandola iz Gorice, Ul. Aquileia 66. Ko je dvigal popirnat valjar, je z glavo butnil ob kos železa ter se ranil na čelu. V civilni bolnišnici so mu nudili prvo pomoč; okreval bo v 7 dneh.

Skoraj bi se utopil v škafu vode

Včeraj popoldne bi se skoro utopil v škafu vode 14 letni Luigi Poretta iz Gorice, Ul. Campi 43. Otrok se je nekaj po 15. uri igral na dvorišču ter prišel tudi do škafa, v katerem je bila voda Padel je preko roba in izginil v vodi. Ko je teta opazila nesrečo, je bil otrok že nezavesten. Nemudoma so ga odpeljali v civilno bolnišnico, kjer so mu zdravniki ugotovili znake zadušitve. Pridržali so ga za 7 dni na zdravljenju.

Kino

Gorica

VERDI. 17—22: «Luv vuol morire?», J. Lemon in P. Falk. Kinemaskope v barvah.

CORSO. 17.15-22.: «Troppo per vivere, poco per morire». C. Brook in D. Bianchi. Italijanski kinemaskop v barvah.

MODERNISSIMO. 17.-22.: «L'arpiglio blu». Klaus Kluski in Harald Leipnis. Angleški barvni film, prepovedan mladini pod 18. letom.

CENTRALE. 17.15: «Cinque marines per Singapore». S. Flynn in M. Mitchell. Kinemaskope v barvah.

VITTORIA. 17.15—21.30: «La più bella coppia del mondo», W. Chiari in P. Quattrini. Italijanski barvni film.

Tržič

AZZURRO. 17.30: «Lyttle Rita nel West», Rita Pavone; v kinemaskopu in barvah.

EXCELSIOR. 16.-22.: «I due vigili». F. Franchi in C. Ingrassia. Barvni film.

PRINCIPE. 17.30-22.: «Indovina chi viene a cena», S Tracy, S. Pitier in S Hepburn Barvni film

SAN MICHELE. 17.30—21: «Il delinquente delicato», Jerry Lewis; barvna slikanica.

Ronke

EXCELSIOR. 19—21.30: «Tre gendarmi a New York», L. De Funes; v kinemaskopu in barvah.

RIO. 19—21.30: «Il lungo, il corto, il gatto», Franco Franchi in Ciccio Ingrassia.

DEŽURNE LEKARNE

GORICA

Danes ves dan in ponoči je odprta lekarna TAVASANI, Korzo Italija 10 — tel 25-76.

TRŽIČ

Danes ves dan in ponoči je odprta lekarna S. Nicolo, dr. G. Olivetti, Ul. 1. maggio 94, tel. 73328.

RONKE

Danes ves dan in jutri je odprta lekarna «All'Angelo», dr. S. Matitti, Ul. Roma 22 — tel. 77019.

Darovi in prispevki

V spomin na Ernesto Boltar darujeta Viktor in Lidija Vižitin 5.000 lir za Dijaško matico.

šport šport šport

NOGOMET — III. AMATERSKA KATEGORIJA

Tradicija ni obveljala: Primorje je v poslovilni tekmi dalo točko Zarji

Slovenski derbi minule nedelje brez zmagovalca in brez golov

PRIMORJE: Furlan, Babudri, Paoletti, Delise, Hervatič, Sardoč, Boico, Danev, Rebula, Verginella, Germani.

ZARJA: Babuder, Frezza, Bernetič, Metlika, Križmančič Stojan, Križmančič Vojko, Motica, Komar, Scocco, Baldasin, Pasquale.

KOTI: 4:3 za Primorje.

SODNIK: Davanzo (Trst).

PRIPOMBE: lepo in sončno vreme; igrišče v dobrem stanju. V 49' d. p. je Balasin zapustil igrišče zaradi poškodb. Gledalcev približno 250.

Slovenski derbi med Primorjem in Zarjo se je zaključil brez zmagovalca in poraženca z 0:0. Navijači obeh enajsteric so v tem derbiju pričakovali več, a je vse razočaral. Primorje je odigralo morda najgršo tekmo letošnjega prvenstva. Prosečani so igrali praktično brez jasnih pojmov, posebno v drugem delu igre, v katerem niso spravili skupaj niti ene same nevarne akcije. Po dveh zmagah smo pričakovali od domačinov kaj več, tako pa so navijači razburjeni, z grenkobo v grlu, zapustili igrišče. Res nerazumljivo je, zakaj ni Primorje stopilo na igrišče z isto postavo kot prejšnjo nedeljo. Kako je sploh mogoče, da je Rebula v nedeljo stopil na igrišče v vlogi srednjega napadalca, kjer ni njegovo mesto, saj lahko igra le vlogo krilca. Mladenič zaigra požrtvovalno proti nevarnim nasprotnikom. Prav tukaj pa je bila storjena napaka, saj bi Rebulo lahko zadolžili, da krije Baldasina, medtem ko je to vlogo negativno opravil Danev, ki bi morda igral bolje v vlogi režiserja. Tega pa Primorje v nedeljo sploh ni imelo in če upoštevamo še dve napaki lahko rečemo, da so Prosečani stopili na igrišče le v desetih. Sardoč (brez kondicije) je začel v krilskih vrstah, nato se je pomaknil na levo krilo. Torej zmešnjava, stalno menjavanje vlog in seveda vse to brez jasnih idej. Nastala je tako praznina na sredini igrišča in tu se je poznala odsotnost Metlike. Tudi srednja trojica Boico - Verginella - Germani je razočarala. Sreča je bila v tem, da je obramba s Hervatičem odbila vsak napad Bazovcev in da je Delise popolnoma onemogočil sprednjega napadalca Scocca. Primorje je tako razočoralo, da so navijači že predčasno zapuščali igrišče. Ali je mogoče tako naprej? Nastopi Primorja so letos postali kot stopnice: danes gor, jutri dol. Sprašujemo se torej ali je res mogoče, da posameznik v enem samem srečanju zgreši toliko, oziroma napravi tako malo.

O Zarji lahko rečemo, da se je predstavila na igrišču z namenom, da iztrga Primorju vsaj eno točko in to ji je popolnoma uspelo. Kljub temu da Bazovci niso prepričljivo zaigrali, so pokazali dobro voljo in včasih tudi lepe, bliskovite akcije. Bili so v premoči predvsem v drugem polčasu, zato jih rezultat morda ni zadovoljil, ker bi morda zaslužili tudi zmago, a Bazovci v nedeljo niso imeli strelca, ki bi znal zvišati rezultat. Zarja ima v svoji sredi mlade in izkušene domače atlete in na te bo morala polagati več pozornosti. Če jim bo to uspelo bodo v prihodnjih nastopih nevarno moštvo. Križmančič S. in Križmančič V. sta bila skupaj z Baldasinom in Pasqualisom najboljša v vrstah Zarje. S tehničnega vidika pa je bilo srečanje na zelo nizki ravni, saj je bilo v celih devetdesetih minutah igre samo pet akcij pred vrati.

KRATKA KRONIKA: Prva akcija Primorja v 14'. Delise je podal Danevu, dolga podaja v sredino, a Verginella je z glavo zgrešil cilj.

V 27' priložnost za Primorje. Verginella je dobil žogo na polovici igrišča in jo je podal Germaniju, ta na levo Sardoču, ki je v teku silovito streljal, a Babuder je z akrobatskim posegom odbil v polje in nato je obramba rešila v kot.

V 11' d.p. bliskovit napad Zarje. Gneča v kazenskem prostoru Primorja, žoga je šla od noge do noge, a ni nihče izkoristil prilike.

V 23' je Pasqualis preigral branilca in je streljal, a njegov strel je šel tik nad prečko ven.

V 30' lepa akcija Pasqualisa - Baldasin - Motica, a Furlan je bil na mestu.

B. R.

Š.d. Zarja in navijači želijo Gabrijelu Baldassinu, ki se je ponesrečil na nogometni tekmi, čimprejšnje okrevanje in vrnitev v moštvo.

Za Breg manj prvenstvena ampak bolj trening tekma

Po tej zmagi nad Roianese je Breg le še točko za vodečo Aurisino

BREG — ROIANESE 8:0 (4:0)

STRELCI: v 7' p.p. Ralca, v Grahonja; v 17' d.p. Švara, v 27' 12' Vižintin, v 22' Petaros, v 36' Mikuš, v 31' Švara, v 33' Mikuš.

BREG: Favento (Rapotec); Kozina, Bertesina; Švara, Maver, Vižintin; Ralca, Mikuš, Valentič, Grahonja, Petaros.

ROIANESE: Germani; De Jurco, Manfreda; Barnaba, Macchiut, Cuccari; Biolchi, Prelec, Noratto.

KOTI: 12:0 za Breg.

SODNIK: Zoch.

V nedeljski tekmi je Breg opravil zgolj formalnost, ter si tako pridobil na lestvici še dve točki, ki so po porazu Aurisine z Libertas Prosek še toliko bolj pomembne. Breg je za vodečo na lestvici le za eno točko; res pa je, da morajo Brežani v zadnjih dveh tekmah srečati prav tretjo ter četrto ekipo z lestvice in sicer Primorje in Libertas, medtem ko ima Aurisina dve lažji srečanji s Primorcem in z Alabardo B

Brežani so v nedeljo dobesedno pregazili Roianese, ki se je predstavil na igrišču le v devetih in ni — razen enkrat nikoli prišel pred vrata Brega. V drugem polčasu pa, ko so se domačini zaradi vročine in hitrega tempa utrudili, vratar Brega sploh ni videl žoge od blizu. Tekma je bila nezanimiva in je bila Bregu bolj trening za strele v vrata, ker so se igralci Roianese zaprli v svoj kazenski prostor ter skušali izsiliti čim bolj časten rezultat. Brežani so zato pričeli streljati v vrata od daleč in so na ta način osemkrat potresli mrežo požrtvovalnemu Germaniju, ki je bil skozi vso tekmo zelo zaposlen. Rezultat bi seveda lahko mnogo višji, toda tudi Brežani se niso hoteli do konca utruditi v tekmi, ki ni pomenila mnogo, rezultat pa je bil že čvrsto na varnem. Tekma je bila drugače zelo korektna in sodnik Zoch ni imel drugega dela, kot da je piskal zadetke in kote.

Kronika sploh ni omembe vredna, ker je bilo akcij in strelov nešteto, vsi pa so prihajali s strani Brega: Grahonja je že v 1' zadel drog s šibkim strelom; v 7' pa so Brežani v zelo lepi skupni akciji prišli pred vrata, kjer je akcijo zaključil Ralca, ter z ostrim strelom povedel Breg v vodstvo. V 12' je podvojil rezulat s točnim strelom Vižintin; v 22' je Petaros s strelom od daleč še enkrat prevaril Germanija; v 36' je Grahonja streljal s sredine kazenskega prostora, žogo je skušal prestreči De Jurco, a jo je poslal v mrežo. V 40' edina priložnost za domačine: vztrajni Prelec je streljal, Favento je s težavo odbil, žogo si je spet priboril Prelec, ki je ponovno streljal, vratar Brega je žogo ponovno odbil, nato pa jo je v naknadnem skoku ujel prav na beli črti. V drugem polčasu je Roianese ostal pred svojimi vrati skozi ves polčas; v 17' najzanimivejši gol dneva: Švara je močno streljal od daleč, žoga se je odbila od vratnice, zadela vratarja in obtičala v mreži. V 27' je povišal rezultat Mikuš, v 31' je Švara ponovno streljal v drog, a žoga je vseeno pristala v mreži. Končni rezultat je postavil Mikuš z močnim strelom v 33' s katerim je osmič premagal Germanija.

Na vrsti bo sedaj tekma s Primorjem, ki bo v nedeljo 28. t. m. v Boljuncu ob 15.30. Breg je prvi derbi s proseškim moštvom zgubil, zato se žele zdaj igralci maščevati, obenem pa sta obe točki Bregu več kot potrebni, če hoče še naprej meriti na končni uspeh.

K. V.

KOŠARKA — PROMOCIJSKO PRVENSTVO

Bor je zapravil zmago v zadnjih sekundah tekme

BOR - LIBERTAS PORDENONE 39:41 (12:18)

BOR: Princič 4, Sancin, Fabjan 9. Rudeš 3, Starc 4, Čermelj, Kafol, Kralj 10, Pertot, Zavadlal 9.

LIBERTAS PORDENONE: Scarpa 8, Fusco 18, Samà 3, Carboledda, De Nadai, Zorzit, Valvassori, Gay, Pighi 8, De Biasio 4.

Bor je zadel ' prostih metov od 18, Libertas pa 5 od 14.

SODNIKA: Tonzig in Sclapezero iz Gorice.

Kljub negativnemu rezultatu je Bor v nedeljo zadovoljil in zdise, da je že v dobri formi. Na igrišču je bilo opaziti celo vrsto elementov, ki pričajo o tem napredku: žoga je krožila precej hitro, vse dotlej, ko se je Libertas branil v coni. Tudi protinapad se je odvijal naglo in učinkovito, predvsem v drugem polčasu. Pod obema košema sta Fabjan in Kralj uspešno lovila odbite žoge in omogočila izvedbo protinapadov.

Neuspeh pa je treba pripisati raznim okoliščinam. Predvsem je ekipi manjkal Sirk. Več časa je prof. Mari poskušal kombinacije z dvema pivojema, ni pa mogel tega praktično preskusiti na tekmi, ker se Sirk ni udeležil nedeljskega srečanja. Drugo olajševalno okoliščino predstavlja telovadnica sama. Gotovo gre za najbolj neprijetno igrišče, na katerem so košarkarji Bora nastopili v letošnjem prvenstvu Njene razsežnosti so minimalne kar otežkoča kroženje žoge in sploh premikanje igralcev. Spolzka tla so nevarna za ravnotežje in žoga se odbija od tal tako močno, da uhaja nadzorstvu igralcev. Zaradi slabega terena so celo domačini zgrešili mnogo ugodnih priložnosti. Niti Igor Sancin, najboljši strelec v Borovi peterki, se ni znašel v takem okolju in je odšel z igrišča praznik rok.

ADRIJAN ZAVADLAL

ODBOJKA

Jutri igra Kras doma

Navijači zgoniške šesterke Krasa so morali letos potrpežljivo čakati do četrtega kola moškega odbojkarskega prvenstva D lige, preden bodo lahko prisostvovali tekmi, ki bo na sporedu jutri 25. tm., ko bo zgoniška ekipa igrala prvič v letošnjem prvenstvu na domačih tleh.

V prejšnjih treh kolih letošnjega prvenstva je Kras enkrat počival, dvakrat pa gostoval na tujem in bil obakrat poražen z enakim izidom 3:1. Prejšnjo soboto je premagala slovensko šesterko ekipa tržaških gasilcev, ki je (ne le na papirju) najmočnejša odbojkarska vrsta v letošnji konkurenci. Krasovci so, vsaj po izidu sodeč, zaigrali presenetljivo dobro, saj bi si lahko z malo več sreče in predvsem s hladnokrvnostjo zagotovili vsaj še en set v svojo korist. Tu pa moramo žal odkriti drugo plat zvona: Krasovci bi lahko zaključili sobotno srečanje v svojo korist, le če bi pokazali umirjeno in homogeno igro. V resnici pa je vladal na Krasovi strani igrišča pravi kaos in igralci sploh niso pokazali povezane igre. Sistem «center nazaj» ni deloval in v odločilnih trenutkih je zgoniška ekipa zapustila vtis, da igra brez vsake koncentracije in marsikdo ni dal od sebe tega, kar resnično zmore.

Gost zgoniške ekipe bo goriški AGI, ki razpolaga baje z zelo dobro šesterko; srečanje bi torej moralo biti privlačno in utrudljivo, ker se bo treba boriti tudi z... vročino.

Tekma Kras-AGI Gorica bo jutri v Zgoniku ob 10.30.

— bs —

STEFAN OLIVIER

NOVI ŠEF

18.

«Ni tako lahko,» je odgovoril Neugebauer. Govoril je ostro, kot da se ne pogovarja s svojo ženo.

«Kaj ni lahko?»

Ker ni odgovoril, je spet stopila tik njega. «Ali meniš, da ni dovolj dober operater?»

Sedaj je bil res presenečen, hkrati pa tudi boljše volje. Glasno se je zasmejal, toda ne veselo. «Ni dovolj dober. To lahko rečeš še enkrat. Zdi se mi, da bo nekega dne nekdo pod njegovim nožem umrl.»

Vstal je in šel iz kuhinje.

Liselotte je gledala za njim. Ubogi Hans, si je mislila. Saj ne bo tako hudo. Nihče ne bo umrl. Le razočarn si. Toda nenadoma se je nečesa zbala. Vedela je, kako je predan svojemu poklicu. Zato je bila nanj ponosna. Toda recimo, da prenatančno ocenjuje, kar dela novi šef, morda misli o njem najslabše? Iz tega ne more nastati nič dobrega. Tega ne bo dolgo prenašal. Če bi vsaj vedela, kašken je ta Feldhusen? Moram ga spoznati. Ne sme priti do zmešnjave — to se ne sme zgoditi.

* * *

Prihodnji ponedeljek, konec julija, so Marianne Maurer odpustili.

Bila je vesela, ko je prišel zadnji dan, ni pa bila srečna. Čas, ki ga je tu preživela, je bil usoden za njeno življenje — zgodilo se je, kar se ne da več popraviti. Odslej bo njeno življenje drugačno, brez velikih upanj.

Osebje iz privatnega oddelka se je prišlo poslovit. Pol ure pred njenim odhodom so prišli pred njeno sobo s steklenico žganja, ki ga je dal dr. Krüger. Prišli so po prstih in rahlo potrkali. Ko jih je Marianne zagledala, so se njene oči kar razširile; bila je presenečena.

Tu so bili Krüger s steklenico, sestra Waltraudt s pladnjem kozarcev, še dve sestri in dve ali tri pomočnice.

«Draga miss privatnega oddelka,» je slovesno spregovoril Krüger, «dovolite mi, da vam spregovorim nekaj besed. Danes zapuščate nas in naš odlični oddelek.»

Sestra Waltraudt ga je pogledala sketpično, on pa njo svareče. «Moški zavidamo vašemu soprogu. Edino zdravilo za ta mučni občutek je alkohol. Ker ga je več kot samo zame, izpijmo vsi ustrezno zdravico na vaše zdravje — proti vsem pravilom bolnišnice.»

Napolnil je kozarce.

«Draga gospa Maurer,» je nadaljeval, «ostanite zdravi, če pa boste še kdaj prišli, pridite takšni, kot ste zdajle. Naj končam z najbolj znano besedo slehernega jezika: na zdravje!»

Marianne je vstala. Izpila je hitro, kot da nima kaj reči. Žganje jo je speklo. Delala se je, kot da je to vzrok, da so se ji oči zasolzile. Potem se je zbrala, ni bil trenutek za žalost. Smehljaje se je segla vsem v roke. S sestro Waltraudt se je zapletla v razgovor. Krüger je zbijal šale, vse se je smejalo. Potem se je med vrati pojavil Mariannin mož.

Krüger se je takoj znašel. «Ne ustrašite se, gospod Maurer. Pravkar smo zaželeli vaši ženi prisrčno slovo. V tej steklenici ni bilo žganje, kot bi mislili — to je posoda za naše solze.»

Maurer je dvignil steklenico. «Preveč jokali pa niste.»

«Pravkar smo začeli. Se nam boste pridružili?»

«Da, prosim.»

Skupaj so spili kozarček. Potem so se drug za drugim poslovili. V sobi je ostal komaj zaznaven duh po žganju.

«Kaj ni bilo to lepo?» je omenila Marianne, ko sta bila z možem pri glavnem izhodu.

«Da. Je prišel tudi Feldhusen?»

«Zjutraj. Ostal je dolgo časa. To je res zdravnik! Čudovit je. Rekel je, naj pridem kadarkoli. Vedno me bo vesel.»

«Hm. In Neugebauer?»

Marianne se je stresla. «Ni ga bilo. Razumljivo, da se ni nikoli več prikazal.»

«Prav, bolje je tako. Pojdiva.»

Maurer se je pripeljal z velikim tastovim avtomobilom. Marianne je odprla okno. Bil je topel dan. Z zaprtimi očmi se je obrnila proti soncu. Kje je dan, ko jo je mož peljal v bolnišnico? Kakšna sprememba od takrat. Sedaj je popolnoma drug človek. Stari časi se ne bodo nikoli več vrnili, nikoli več ne bo stare Marianne Maurer.

Pripeljala sta se do majhne hiše; darilo njenega očeta, gradnjo pa je vodil njen mož. Marianne je obstala pri vrtnih vratih. Sredi zelene trate je tekla pot iz kamnitih ploščic, od nje so se cepile s peskom posute steze. Zadaj so stale skupine zelenih drevesc.

V pritličju so bile sobe že opremljene, nadstropje pa še ni bilo končano. Tam naj bi bila otroška soba. Marianne je napravila sto načrtov, kakšna bo: okusna in pisana, na stenah bodo prizori iz pravljic.

Maurer jo je opazoval. «No, ali ti je všeč najino gnezdece?»

Marianne je molče prikimala.

«O čem razmišljaš?»

«O gornjem delu hiše,» je odgovorila. V njenem glasu je bila žalost, a jokala ni. «Ne bo ga treba končati.»

Nežno jo je prijel za roko in s kovčkom odrinil vrata.

Tisto uro je Neugebauer stal ob postelji pacientke, ki je bila tudi zapisana v njegovi beležnici. «No, gospa Gerstenberg,» ji je prijazno rekel, «kaže, da se dobro počutite.»

«Da, doktor.» Njen okrogli obraz se je smehljal. «Isto je zjutraj rekel dr. Feldhusen.»

Pod srečno zvezdo je rojen, si je mislil Neugebauer. Upajmo, da ni pozabil na predrti mehur. «Dobro,» je rekel, «če je tako, lahko popoldne vstanete — a samo za eno uro.»

Pacientka je bila zelo zadovoljna.

Tisto uro je bil Neugebauer tudi pri Ilsi Zenker.

Bila je bleda in slaba. Preden je spregovorila, si je oslinila ustnice.

«Lahko tudi jaz vstanem?»

Neugebauer je počasi odkimal. «Imamo določene cene in nobenih popustov, gospa Zenker. Teden dni je kratek čas. Toda videli boste, kako hitro se vam bo zdravje povrnilo. V nekaj tednih boste s vojimi otroki že telovadili.»

Ko jo je doktor spomnil na otroke, se je nasmehnila. «Tako sem vesela, da se bom pozdravila. Zelo sem hvaležna dr. Feldhusnu. In vam tudi.»

Neugebauer je zadnje besede težko poslušal. Hvaležna? Po njej je mrcvaril kot kak mesar — zdaj pa fantazira o hvaležnosti.

Nato ga je zaskrbljeno vprašala: «Je bilo res tako hudo?»

«Ne,» je odvrnil Neugebauer, «ne tako hudo, kot smo se bali. Zdaj boste tega rešeni.»

«To je dobro,» je veselo rekla, «veste, moj fant ima šele dvanajst let V šoli se zelo dobro uči. Radi bi ga dali na univerzo. Morala bi živeti vsaj tako dolgo, dokler ne dorastete.»

«O, še vnuke boste pestovali,» jo je tolažil Neugebauer.

«Mislite zares?»

«Zares.» Stisnil ji je roko in odšel. Dejansko pa se je zelo bal zanjo.

Feldhusnova srečna zvezda je tisti teden še močneje zažarela. Privatna praksa je hitro rastla. Pacientke so prihajale in prinašale denar. Tako je brez težav plačal prvi obrok za avto. Naročil si je dve obleki po meri in kupil ducat belih srajc.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica 24 Maggio 1/I, Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 37-338, 95-823 — NAROČNINA: mesečno 800 lir — vnaprej, četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 8.100 lir SFRJ posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DŽS, Ljubljana Stari trg 3/1., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani — 501-3-270/1 — OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osm[illegible] lir — Mali oglasi 40 [illegible] beseda — Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana» — Odgovorni urednik: STAN[illegible] in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst